

העולם הזה

נאצר כובש

את ע"ראק

כיצד תוכננה
הפיכת הקצינים?

*

האם תכותר
ישראל?

*

האם תופסק
זרימת הנפט?

*

האם צפויה
התלקחות אסוּמִית?

רחוב גליקסון 4 תל אביב, מלפני 26785.
ת. ד. 136. מען למברקים: "עולמפרסט".
חמוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס משה שהם בע"מ, ת"א, טל. 62239.
התפצה: דוד סופר ובניו, תל אביב.
המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן
עורך משנה:
רוב איתן

עורך כיתוב:
סייבי קשת
כתב בכיר:
אלי הבר

חברי המערכת:

מנשה ברדיין, שייץ גלור, יליז גליץ,
דוד הורוביץ, רותי ורד, אברהם חרמוני,
עסאלה מנצור, אלכס ססיס, אביבה ססו,
עמוס קינו, שלמה קרו.

העתון הנקרא ביותר במדינה

21 יולי '72

המקום, בחוסר-משמעת חמור, בחוסר מרחק
מתאים בין ראשי המשלחת, המרכיב והי
מאמן. לבין השחקנים, גורמים שגרמו לא
מעט להורדת המוראל...

אולם אם קימה מישור למסקנות חמור
רות, ולנסיון אמיתי לחיזוק המצב, הרי
אין הוא מכיר את מבנה הכדורגל הישראלי,
על האינטרסים המפלגתיים, הכלכליים והאיר
שיים הקשורים בו. הגלגל המרה של
המסקנות הומתקה בשכבות של מתקנות,
במיוצאים אבסורדיים ובדברי חלקלקות. במי
קום לקבוע כיצד למנוע להבא את ההבדלות
במטבע, את הפיכת השחקנים לסוחרים
מקצועיים ולשנווררים, את משחקי הקלפים
הליליים ושאר הבילויים המפוקפקים לפני
התחרות, את התחלה האינטרסנטית המתוכ
גנת מראש, במקום לקבוע בפירוש בשמות
העסקנים והשחקנים שסחרו — הסתפקה
הועדה בהצעה של איסור יציאת הנבחרת
לחוץ-לארץ — צעד חיובי, אך אפסי לגמרי
בהשוואה לאיבוד-הול הכללי הדרוש. שאר
ההצעות התמזגות של הועדה, על מה שיש
להסביר לשחקנים לפני עזרם את הגבול,
הן כמעט מבוזרות.

הכדורגל הישראלי לא יבריא עלידי גלור
לוח מרץ או הרומה. מה שדרוש הוא
ניתוח יסודי — שבירת המסגרת המפלגתית
והאינטרסנטית, חיטול המנופול של עסקנים
שהפכו את הספורט לליגונס. אולם אפילו
ההישג שהושג ראוי לברכה. הוא מוכיח
מה עצומה חשיבות קיומו של עתון שאינו
נרתע מגילוי האמת, ושאין אפשר לסתום את
פיו באינטרסים מפלגתיים או מסחריים.

★ ★ ★

מזרר כמעט אותן הדבר עצמו קרה
בשטח הרחוק מאד מגרש הכדורגל: באמנות
מיבצע פרסומת אירי הופעל כדי לבשר
למדינה שמיסטר מאיר וייסגאל הצליח להי
ביא ארצה את פיסגת האמנות העולמית
את מלך מחזות תבל — הבכור.

כתבי האמנות בארץ ידעו היטב כי
הבכור נכשל לחלוטין בחוץ-לארץ, ושליפי
הביקורת המוסמכת ביותר זהו מחזה כושל.
אך במקום כתבות שיוקיעו את ביוכו כספי
הציבור וסילוף דמות העשור, הופיעו בעתון
נות מודעות ענק כדאיות, שהכניסו לעתונים
אלה אלפי לירות טובות.

שוב היה זה העולם הזה שהעז לשבור
את קשר השתיקה. ערב הצגת הבכורה גילה
העולם הזה (1083) את הרקע המפוקפק
של הבכור. אמרנו שהמלך ערום, ומאחר
שנשבר הקשר, אי אפשר היה עוד להשי
תיק את האמת.

השבוע הפכה דעת העולם הזה לנחלת
כלל עסקני האמנות. בעתונות ובדבריו קמו
מיטב המבקרים והוקיעו את הבאת הבכור,
במלים שצילצלו בחלקן כאילו הן שאלות
מש מחנך כתבתנו. אך היכן היו מוקיעים
אלה לפני שבועיים?

איש אינו מפקפק כיום בתפקיד החיוני
שממלא העולם הזה בשטח הפוליטי, בניתוח
המשרד המפלגתי ובביקורת הנהלת עניני
המדינה. אך שתי פרשיות אלה — חרפת
טוקיו ומכת הבכור — מוכיחות דבר שלא
תמיד שמעם לב אליה באותה מידה: התפקיד
שממלא העולם הזה במערכות התרבות,
האמנות והספורט — שטחים חוקקים לברי
קורת, בלי מורא ובלי משוא-פנים — לא
פחות, ולעתים אף יותר, מן השטח המדיני
המנומנם.

שלום כהן

אבות הנזירים

מאמרו של העורך "נוי עברי" (העולם
הזה 1084) פתח לפני אופק חדש. בפעם
הראשונה למדתי לדעת כי נטורי קרתא אינם
בת של בוגדים מסורפים, אלא ממיסוכי
מסורת אנטיציונית ארוכה.
... אולם "שם" תתרגמו לי, לעברית
פשוטה, מה זה הגה"ק, הר"ק, אדמו"ר?
וצ"ל, וי"ע?

אבי מרסין, פתח תקוה

הגאון הקדוש, הרב הקדוש, אדונו מורנו
ורבנו, זכרון צדיק לברכה, (בזכותו יגן
עלינו).

למען הצדק ההיסטורי, הרי ראוי
לציין כי היו גם אנטידתיים שהתנגדו
עם הרגע הראשון לשילוב הרעיון הלאומי
מן מה "העורר קורא". המיתוס הדתי,
למשל ברדיצ'בסקי, שלחם נגד אחרת, נגד
ושבתי מדברי העורר מוכיחים בכיוונם
הכללי את השקפתו.

ראובן ניר, חיפה

כתב ד"ר מיכה יוסף ברדיצ'בסקי בספרו
על הפרק (ורשה 1899): "ואני הנני תם
ולא אדע עד האידנא מה היא הקולטורה
הציונית לפי פירוש (הנזם הראשי בקונגרס
הציוני השני)... מה היא מין קולטורה
שאניה לא דתית ולא בלתי-דתית, רק
לאומית, כלומר דתית, באשר אינה פוגעת
מאומה ביהדות, ולא תחלל גם אחד מרגי
שותיה..."

... מיהו אותו "הרה"ק מרן אדמו"ר רבי
שלום בר שניאורסון מלובאביץ", שהשימין
כל כך את הציונות? האם זה אותו רב
ישלח את חסידיו להקים את כפר יצחק
במדינה הציונית?

שולמית בן-עזר, ירושלים

סבו, האדמו"ר מהרש"ב היה השלישי בי
שלשלת מנהיגי חב"ד (ראה תמונה). כמו

האדמו"ר מהרש"ב

שאר גדולי התורה לא התנגדו לעליה פרטית
לארץ-ישראל, אלא רק לעליה המונית שיש
לה כוונה פוליטית. בדברי רשכבה"ג מרן
המפץ חיים, לפני 51 שנה: "האיסור מבואר
במציאות שלא עלות בחומה, משמע
במציאות רב, ואני בתומי אלך לחשוש שעבירה
גוררת עבירה, ואם יעברו על האיסור שלא
עלות בחומה, יעברו אח"כ על המרידה
באומות..."

כתוב, בין השאר, באותיות מאירות עיי
ניים: "יהודי הוא אדם השייך לדת הי
יהודית". מאמיני דת זו בארץ ובעולם
מהווים את העדה היהודית. ומה עם בני
עמנו בחוץ-לארץ? שברובם הגדול אינם מאי
מינים, ומהם אף אנטידתיים? לאיזה סוג
שייכים, למשל, אותם בני-אדם בברית-המור
עצות שבתעוררת הזוהר שלהם הם רשומים
כיהודים, ואשר למעלה מ-10% מהם אינם
התיים כל עיקר? ומיהו המשרור ליוזיק וכל
היוצרים באירופה? — לא, שהרי אינם
מאמינים בדת היהודית. שמה בערייז' ברור
שלא הרי עברי הוא אדם השייך לאומה
העברית, בת ארץ-ישראל.

ובכן, במסותא, מי המ?

ד. שפירא, תל אביב

לפי תפיסת העורך: יהודים. בני העדה
היהודית נשארים — לפי ההלכה הדתית —
יהודים גם כשאנשים שומרים מצוות, כל עוד
לא עברו במפורש לדת אחרת. ישראל,
אף על פי שחטא — ישראל הוא! "יהודי"

לשעבר שהצטרף ללאום אחר, וגם המיר
את דתו, אינו ולא עברי.

מה כל הרעש על השייבר במטשלה, שגם
עתונכם דן בזה הרי למטשלה כפי שהיא
כיום יש רוב מוחלט בכנסת, היות וכולה
חילונית. יש לכל המפלגות שבה הודמנות
להוכיח את נאמנותן למצעיהן ולשחרר את
המדינה מחוקי הכפיה הדתית.

אליק מג, חיפה

זהב כהור

כתבתכם על "שעוריות הקייטנות" (העולם
הזה 1084) היתה דבר בעתו. ככל אמר, הייתי
נוהגת גם אני בשנים שעברו לשלוח את
ילדי לקייטנות קיץ, נעימה, היו אמנם קיץ
אני בחופש קיץ נעימה, היו אמנם קיץ
מנות שהופיעו לילדים הרבה, הן מבחינה
חינוכית והן מבחינה חברתית, אולם לעומת
זאת היה גם מקרה שחורש בקיסנה מסר
ימת, שאיני רוצה לנקוט בשמה, הרס לי
בילד את כל מה שבניתי ובנה בתיאספר
כמשרד שנה, מדוע אין משרד החינוך מפקח
על אופי המדריכים בקייטנות ועל מה שי
נעשה בהן?

ברכה צדוק, תל אביב

הסיפור על פרשת קייטנות שמשון של
רפאל הלפרין, שהדביקה לעצמה את חסות
הסתדרות המורים, מטיל את כל האשמה
על הסתדרות המורים. כנראה שמשון הרי
פרץ ההלויס בנפשו תמות נפשו עם מורים.

ראובן גדליהו, רמת-גן

מה אתם רוצים מהקייטנות? ועל נני
הילדים הפרטים והמעגלות היומיות למיניהם
השייכים למפלגות. יש פיקוח?

ב. צלינקר, תל אביב

הם היו שם

החילי דן ישראלי מפרית חיים (העולם
הזה 1084) שואל שאלה בנושא בינוי, כלפי
אנשי האצ"ל: "איפה הייתם בעה"ל? איפה
אתם היו?" ארשה לעצמי לענות לו. אנה
נו היינו? אלה ילחמו בכריטים לשמן מדינה
עצמית, בעוד שחסידי בי"ל למיניהם יישבו
לספור ביצים בלול, על מנת להעשיר את
תנועתם. היינו אלה "שטיכנו" את חירותם
הם ילחמו, בעוד שחסידי הא"י, היינו "הס
נירו" לוחמי חופש לירי הכריטים, אני
עצמי לחמתי כחבלן בגדוד השני והתשיעי
של הפלמ"ח בנגב, כאיש אצ"ל לשעבר.
עוד בטרם קם צה"ל והחלי המונצח בו
משרת כיום דן ישראלי.

אל תצפה דן, שאנשי האצ"ל לשעבר ילכו
ביום עם שלט עין על המצב. "אנחנו הם",
הם אינם זקוקים לאותות למיניהם כדי
להשליט את עצמם. הם יודעים איפה הם
היו, וידעו להיות שם. גם בישיבות אס
יהיה צורך בך, ונקמה שלא יהיה.

מ. מנחם, תל אביב

מקום משכנו של הקורא דן ישראלי (קריה
חיים) מפרס יותר מאף פרשנים את השי
ספוחיו הנעלות ואהדתו לארגוני המחתרת.
מתירי בכלי המשעבר, הוא שואל איפה נמי
צאים אנשי חירות עתה, והיכן הם משר
תים בעה"ל. אם הוא מעיר על עצמו שהוא
צנחן, אני מתפלל שלא ידע שגם בפקוד
הצנחנים ישנם אנשי מפלגת האסונות, אוי
דניליה אני דניליה, תאלל את הבגליה
ותהיה נדון. אולי אז תביע דעות יותר
לענין.

א. ראש, כפר-חסידיים

לידיעתו של דן ישראלי: שירתתי בניתוח
הצנחנים בשנת (1949) זמן קצת היחידה.
ראשוני הצנחנים היו אנשים שלחמו ביו
רות האצ"ל. אל תחשוב את עצמך ליהוד
ספולה, שבזכותו קיים החילי. אני מציע
לך שתתעני יותר בתולדות החילי בו אתה
משרת, ואז לא תכתוב יותר שמויות.

שלמה לוסטנסון, חולון

"הערים הזה" בעולם הזה

לאחרונה, נדמה לי שהעולם הזה אינו
רק העתון הנפוץ ביותר במדינה, אלא
בעולם כולו. לכל מקום שאני מגיע אליו
רורא אחרי העולם הזה, או לפחות אחד
מאנשיו. הנה הנעתי לאחרונה לשבדיה:
כדי ליטות קצת מסכם ולחזות בקצת כדורגל
טוב. בין משחק למשחק אני מתכוונת גם
בפלא המודרני הזה, הנקרא מלביניה, ואת
מי אני רואה שם אם לא את עורך העולם
הזה אורי אבנרי? פשוט הראו שם כתבת
מצולמת על בעית הבריות המעורבות כי
ישראל מול הפגנת נטורי קרתא הראו בה
כות שחיה מעורבות. בין השאר זכה גם
עורככם לכמה טינות ארוכות של צילומים
מקורב. יבחי "שנצל" וקנו חשבו אותו
לאיש נטורי קרתא.

ד. ארז, שטוקהולם, שבדיה

... יעניין אתכם אולי לדעת כי העולם
הזה התפרסם בכריסל, מאות אלפי העותקים
המקורים כיום בחנויות בריסל, והעוברים
באחד הרחובות הראשיים של בריסל, נתי
קיום בתמונת השער של העולם הזה בה
אני מצולמת עם הדיקני (העולם הזה 1080).
התמונה נמצאת במרכז חלון הראווה של
מסדרון הילוי הטוב ביותר בבריסל, "מארי
זיאנה", בו אני מופיעה. "ועובדה היא
שהתמונה עושה רושם רב."

כרמלה גולדברג, בריסל, בלגיה

כנעני רבתי

רבים של בלגות עדתית. רבים מאנשי הכמורה, חוגים ריאקציוניים שנינו מן הפיצול, עסקנים שהיו פעם קהילינים של ממשלות קולוניאליות — כל אלה חולמים, מן הסתם, על ג'הדן האבוד. אולם זהו כוח שוקע, המוכיח בימים אלה את אפסותו בלבנון, לא פחות מאפסות הריאקציה ה' מוסלמית בלבנון ובעיראק.

★ ★ ★

ב כל זאת אסור לעבור על עמי המעוטים לסדרהיום. הם יכולים למלא תפקיד חשוב בתהליך ההשתרשות של יש' ראל במרחב. אולם אין לדרוש מהם וברבים שהם בניגוד לרוח התקופה.

המאורנים, הדרוזים, העלאוויים — ערבים הם. הם קשורים בקשר בלינתק למורשה התרבותית ה' ערבית. מי שרוצה להמרידם נגד התנועה הלאומית הערבית, הר' הו' סומך על קנה רצון.

אולם בכל זאת התגבשה בעדות אלה, במשך מאות שנים של רדיפה, עמידה נ' אשת על הנפש ומלחמת-חופש מפוארת, מסורת חזקה מאד של עצמאות פוליטית ושנוי תרבותי. מסורת זו יכולה להיות גורם חיובי לטובת ישראל — בתנאי שתוצר המסגרת הנכונה.

כל עוד רואה ישראל את עצמה כאויבת' בנפש של הלאומיות הערבית, יימנו גם עמי המעוטים על אויביה. מי שמכריו מל' חמה על התנועה הלאומית הערבית, מכריו מלחמה גם עליהם.

אולם כאשר יתגבש בישראל הרעיון השמי — הרעיון של שילוב התנועה הלאומית הערבית והתנועה הלאומית הערבית במסגרת עליונה של תנועת-שיחורר שמיית משותפת — תיוצר גישה חדשה לגמרי לעמי המעוטים.

המיתוס השמי חותר לקראת יצירתה של פדרציה גדולה של כל עמי המרחב השמי. בפדרציה זו יוכל כל עם לשמור על ריבונותו ולספח את ייחודו התרבותי — במסגרת של שיתוף-פעולה מרחבי גדול, שיבטיח לכל העמים השמיים חרות מן האימפריאליזם המערבי והצפוני, יעילות כלכלית וקידמה חברתית.

מיתוס זה דומה לאחת מצורות האמנות השמיות העתיקות ביותר: המוואיקה. הוא מעלה יצירה שתהיה מורכבת מאבנים רבות, כל אחת בעלת צבע משלה וייחוד משלה, המצטרפות יחד לתמונה בעלת-משמעות.

תמונה זו תדבר אל לבם של עמי המעוטים במרחב ביותר מאשר הציור של מדינה ערבית מונוליתית אחת, בהנהגת דיקטטור זר, בה יאבדו בהכרח ייחורם. ובאותה שעה תשתלב תמונה זו עם רצונם הכן לפרוץ למרחב, להיות נאי' מנים ללאומיות הערבית.

★ ★ ★

אלו היה הטבח הישראלי מצויד במתכונ כזה, היה יכול למלא תפקיד חשוב, ואולי מכריע, ליד הקירור הלבנוני. מול דגליהם של עבד אל-נאצר וכאמיל שמעון היה מעלה דגל שלישי, שיכול היה ללכד מסביבו את היסודות הטובים ביותר בנער המאורני, הדרוזי והמוסלמי.

זמן רב לפני שחירם מלך צור כרת ברית עם דוד מלך ישראל ושלח לו ארוזים לבנות בהם בית לאלוהיו, כבר היו ארקי-ישראל והלבנון קשורות זו בזו בשותפות-גורל. שתייה היו חלק מארץ כנען, שהשתרעה מרגלי הרי הטאורוס ועד למדבר סיני. עתה שוב מציע לנו הגורל ברית כנענית מחודשת — לא נגד המרחב השמי, אלא בתוכו, ולמענו.

אולם מאמץ זה של "הפרד ומשול" לא עמד להם ביום ה' מלחמת-השיחורר של סוריה והלבנון הקיפה את בני כל ה' דתות והעדויות. הצרפתים סולקו מן המרחב שנים רבות לפני ה' בריטים, שניסו להתחבר דווקא עם היסודות הלאומניים הערביים.

מכוסה זו לא לימדה את הצרפתים לקח. הם ניסו להפעיל שוב את התיאוריה ה' כושלת בקצה השני של המרחב. במארוקו תמכו בעם הברברי, ניסו להפעילו נגד הערבים, הפכו את אל-גלאוי המנוח לנשק נגד התנועה הלאומית. אולם ברגע המכריע הצטרפו הברברים לתנועת-השיחורר הער' בית ועזרו לסלק את הצרפתים בבעיטה. לפי כל כללי ההגיון, היה נסיון ישראלי דומה מסתים באותו כשלון. כי התיאוריה

על חולמי החלום, התיצב כגלוי לימינם של המורדים בלבנון, נושי אל-הרגל הלאומני של גמאל עכר אל-נאצר.

מה קרה? ידירי חלום המעוטים יכולים לטעון, ב' צדק רב, כי המדינה לא ניהלה מעולם שום מדיניות חיובית כלפי המעוטים. להיפך, בתוך מדינת ישראל עצמה נרדפו בני המעוטים הלא-מוסלמיים בדיוק באותה עק' שנות אוילית כמו המוסלמים, ללא משוא-פנים.

כולם זכו לאותו הטיפול. מכולם נשדדו אדמות. על כולם חל המימשל הצבאי הדורסני. כולם נזקקו לרשינות-יצירה כדי לבקר בעיר הערבית. אמנם, הדרוזים גויסו למשטרה ולצה"ל, אולם מצבם הכללי לא היה שונה מזה של שכניהם בכפר סמוך, הערבי-מוסלמי. וכאילו רצתה המדינה ל'

טבילה במימי הנילוס

של ברית המעוטים, בנוסח הצרפתי המקורי או בהעתק הישראלי, מבוססת על טעות.

★ ★ ★

ה תנועה הלאומית הערבית המ' דרנית אינה מוסלמית ואינה דתית. להיפך, היא מטבעה חילונית. היא יוקה את רוחה מן המיתוס הלאומי של אירופה. אחד ממרכיביה הראשונים היה דחיק באוני' ברסיטה האמריקאית של ביירות, שם למדו התלמידים את עקרונות המהפכה הצרפתית והאמריקאית. ההיסטוריון הגדול ביותר של תנועה זו — ג'ורג' אנטוניוס המנוח — היה לבנוני גוצרי.

בני הדור הצעיר בעמי המעוטים לא רצו עוד להסתגר ולהתנחל ב' האמות של עדה קטנה וחסרת-סיכויים. הם רצו למלא תפ' קיד בתנועה גדולה, החובקת מרחב ומלוואה. התנועה הלאומית הערבית, שהפרידה את הלאום, המולדת והשפה של עמי ערב מן הדת המוסלמית, סיפקה את דרישותיהם. הם הצטרפו אליה בהתלהבות גוברת והולכת, מילאו בה תפקיד שעלה על כולם המספרי. דווקא המרד בלבנון, בו בולטות הדמויות של הפאטריארך המאי' רוני והמנהיג הדרוזי כמאל ג'וני' בלאט, ממחיש את הפלת המחיר צות, לא פחות מההשתתפות ה' כורדים בהפיכה העיראקית האחד רונה.

אין ספק שעוד שרדו במרחב איי-התנגדות

הפגיון בעיני העולם כולו כי בחזית ההפ' ליות-לרעה אין היא מפלה לטובה את המאורנים, גורשו בני הכפר המאורני היחיד בישראל מאדמתם.

המטוסים שהפציצו והרסו את בתי הכפר ברעם, כדי לפנות את האדמה למען קיבוץ של השומר הצעיר, ניגנו את מארש-האבל בהלווית החלום של ברית עמי המעוטים.

מנהיגי ישראל, בני הגטאות של מזרח אירופה, לא הבחינו בין עם לעם, בין עדה לעדה. הם הבחינו רק בין "יהודי" ל"גוי". לגביהם, כל הגויים היו שחים בפני החוק — חוק שמטרתו היתה לפנות את השטח למשקים יהודיים. על מובח תפישת קדושה זו הוקרן גם חלום המעוטים.

★ ★ ★

א ין טעם רב לויכוחים בנוסח "אילו" אי אפשר להגיד בבטחון מה היה קורה אילו ניהלו מנהיגי הישוב והמדינה מדיניות פעילה ועקבית ברוח התיאוריה של ברית המעוטים. אולם אפשר ואפשר ללמוד ממה שקרה למציאה המקוריים של תיאוריה זו: הצרפתים.

הצרפתים הם שהגו לראשונה את הרעיון שכדאי להתבסס על המיעוטים של המרחב כדי לשעבדו ביעילות. הם הפרידו את הלבנון מסוריה. את סוריה עצמה חילקו למחוזות מלאכותיים, על מנת לתת יתר משקל ל' דרוזים ולעלאוויים.

ת בשיל רותח בקדירת הלבנון — ואין איש יכול עדיין לדעת מה יהיה טעמו.

רבות הידיים הבוחשות. מאורנים ודרוז' זים, סונים ושיעים מחסידי מוחמד, שוקדים על המלאכה. מצרים וסוריה נופחים באש, עיראקים וירדנים שופכים מים. מעל לגב הסורי מציץ התורכי. סוכנים צרפתיים ובריטיים מנענעים את הסיר. באי בריוני מנפנף המרשל טיטו במתכון פרטי משלו. במוסקבה מדקלם הרוסי מתוך ספר-הבישול הנושן, הפותח במלים "לוקחים כמה רב' בות מתנדבים..." האמריקאי מאיים בכף הארוכה של הצי הששי. ודאג האמרשילד קרהמוג נושף נשיפת-הרגעה על הדייסה.

טבחים רבים מצטופפים מסביב לקדירה. כל אחד בוחש, כל אחד מקווה להשתתף בפעודה. רק אחד נערר: הטבח הישראלי.

הוא פשוט אינו קיים. ריחות המטבח עוברים את הגבול המפריד בין צור לעכו. בני מתולה וחגיגה יכולים לשמוע מרחוק את הדי היריות. אולם אילו היה הלבנון הר' בצד השני של הירח, לא יכלה ממשלת יש' ראל להיות אדישה יותר.

אין זאת רק זהירותו של אחד, שכבר שרף פעם את אצבעותיו במטבח של סואץ. גם אין זאת רק צייתנותו הנכנעת של הקבצן, אשר הבוס העשיר אמר לו לשבת בחוק. זהו חוסר-האונים של אובד-הדרך, פשיטת-הרגל של טבח שלא שרד לו אף לא מתכון אחד.

★ ★ ★

ה יו ימים כאשר נראה כי המדינה הציונית שתקום בארץ-ישראל תמצא בת-ברית אידיאלית במדינת הלבנון, בעלת הרוב הנוצרי.

היה זה ירחידבש לפני הנשואין. פאטריארך מאורני השמיט בפומד בי את קולו למען תביעות הציר' נות. בכיורות הופיעו ספרים אשר הצדיקו כגלוי הקמת מדינה עברית. רבים סברו כי קיימת אפשרות מעשית ליצור שיתוף-פעולה בין ארגון ההגנה לבין הפלאנגה, ארגון-הנוער הנוצרי בלבנון.

מסביב לתקדה זו קמה אידיאולוגיה של' מה. היא היתה מבוססת על ההנחה כי הלאומיות הערבית היא אויבת-נצח של ה' ציונות, וכי לאומיות זו היא מטבעה מוס' למיתקנאות, ברוח המופתי הירושלמי. מכאן נבעו, לדעת אותם אידיאולוגים לפני 20 שנה, כמה מסקנות מעשיות:

ראשית: "המורח התיכון" אינו כולו ער' בי-מוסלמי. שורשים בו מיעוטים מכל ה' מינים והסוגים. יש מעוטים דתיים — כמו הדרוזים, המאורנים והקופטים. ישנן עדות מוסלמיות פורשות — כמו השיעים והעלאוויים. ישנם מיעוטים לאומיים — כמו הכורדים והארמנים. כל אלה חוששים מפני התגברות הלאומנות הערבית המוסלמית. שנית: אם ינהל הישוב הערבי מדיניות בעלת-מקור, יוכל ללכד סביבו את כל המעוטים האלה, להפכם לגורם אדיר מול הלאומיות הערבית, שתמוגר לחלוטין.

שלישית: בעזרת לאומים בלתי-ערביים אחרים ב"מורח התיכון", כמו התורכים וה' פרסים, ובתמיכת המעצמות האימפריאליס' טיות המערביות, יוכל מתנה זה להקים סדר חדש באזור. סדר זה יתן למדינה הציונית, כאשר תקום, מעמד של מנהיגה.

★ ★ ★

ב ינתיים עברו 20 שנה, המדינה הציונית קמה והיתה לעובדה קיימת — אולם כל שאר פריטי אותו חלום נתברד. שום מעוט — עדתי, דתי או לאומי לא חושט את ידיו למדינה החדשה. להיפך — ראש העדה המאורנית, המיעוט שחיה חביב

אם יצליח גמאל עבד אלנאצר להשתלט סופית על עיראק:

יולאם הנפט העיראקי תוך שנה. במקרה זה יש לצפות למאמץ עליון מצד המערב להתקיים בלי הנפט המרכזי (מלבד כמויות של נפט טעוני ופרטי שאפשר להובילן במיכליות מטביב לאפריקה). הפתרון: ניצול קיצוני של מעיינות הנפט באמריקה הצפונית והדרומית, מעבר מזורז לכוח אטומי. אירופה המערבית תוכל בקושי להתחזק מעמד בתנאים אלה.

ייעשה נסיון עליון של אמריקה לפיים את עבד אלנאצר, ולתת לו מעמד דומה לזה של המרשל טיטו.

יפנה עבד אלנאצר את חזיתו העיקרית דרומה, כדי להבטיח את שלטונו על מקורות הנפט. תוך השתדלות לממש בכספי הנפט את הקמת הסכר הגבוה באסואן. באותו זמן יקדיש מרץ רב יותר לנעשה במגרב, בניסיון להטיל את מרותו גם על מרחב ערבי זה ולסכל את תוכניותיו של דהגול להקים שם פדרציה פרו-מערבית שתתחרה ברעים.

מהפכה ארגונית תתחולל בקרב המשטרה הישראל, אם יתקבלו המלצותיהן של ועדות הסקר שמינה המפקח הכללי החדש יוסף נחמיהם.

פרט להמלצות בדבר חיסול אגף האפסנאות והתחבורה, המליצו קצינים בכירים להיפוך את סגל אגף החקירות במטה ובמחוזות לשוטרים לבושי אזרחית, ולהפוך את כל חוקרי המשטרה לבלשים. בצורה זו, יופרדו תפקידיהם של השוטרים לשניים: שוטרי הרובע או הניידה, בהתאם לשיטה שיוחלט עליה, ושוטרים שיהיו ממונים על מניעת פשעים וחקירתם במקביל. ישורון שיף, מי שהיה ראש אגף החקירות של המשטרה לפני שנים אחדות, תבע בזמן כהונתו להנהיג שיטה זו ונתקל בסירוב מוחלט מצידם של סהר ועמוס, שפחדו מתתן סמכויות יתר לאגף החקירות של המשטרה. המצב כיום הוא, שתפקידי השיטור נמצאים בידי עמוס, שהוא ראש אגף הארגון, אס יוגשמו המלצות אלה, ירוקן אגף הארגון מתפקידי למעשה.

צי הסוחר הישראלי יהיה קטן מן המקור. לאור השפל בענף התובלה הימית, ששינה את תחשיבי הכדאיות, מנסה עתה הממשלה לבטל כמה מן ההזמנות לבניית אוניות חדשות, בסכום 20 מיליון ל"י. הגרמנים מתנגדים בינתיים לביטול.

מסקנות עגומות יבלטו בסקר התעשיות הנהנות מתקציבי פיתוח. משרד המסחר והתעשייה העורך סקר זה, יגלה כי כתוצאה ממדיניותו עלו ההשקעות במבנים ובציוד, לעומת ירידה בערך המוסף של התוצרת, דבר שפירושו ירידת הכדאיות בהשקעה למפעלים אחרים.

יוקם ארגון של מקבלי פיצויים מגרמניה במגמה לחזק על האוצר לתת תנאים טובים יותר למקבלים. הפיצויים יגיעו בשנה השוטפת 60 מיליון ל"י.

יוקם בארץ מפעל למיקסרים, מסוג קנודצ'ף, שהוא מן הטובים בעולם.

השם המסחרי של מוצרי רבלון בישראל יהיה "מארלון". המפעל שיוקם על ידי חותנו של יגאל מוסיון, מנהל רבלון סורוקה, ייצר שפונים וצרכי קוסטימיקה אחרים, בשותפות עם נציגי הלן קרטיס בישראל.

המגמה החדשה בפרדסנות: זירוז ייצור התפוזים בטווח קצר. למטרה זו יינעמו פרדסים בצפיפות של עד 50 עץ לדונם, בהשוואה ל-33 עד כה, ומתוך כוונה לשרש חלק מעצים אלה בתקופה מאוחרת יותר. בין חלוצי שיטה זו: יכין חקיל ההסתדרותית.

השפעה מצרית תהיה על הכותנה הישראלית: במקום הסיב הקצר, יעברו היצרנים הישראליים בהדרגה לגידול כותנה בעלת סיב ארוך, בדומה לסוג המצרי, שיש לו ביקוש גדול יותר בעולם.

האוצר יעלה שוב את מסי הקניה של סחורות יבוא, הגדולים בלאו הכי, אחרי שקיבל היתר לכך מטעם בנק ישראל, שרוצה לגייס בצורה זו את הכסף למימון הסובסידיות לייצוא.

מוניות צרפתיות יבואו במקום האמריקאיות בכבישי הארץ. הממשלה תפסיק את יבוא המוניות מארצות הברית, תעביר את הייצוא למכוניות צרפתיות, שאולי אף יורכבו בארץ.

ההתחרות בין שני עתוני הערב תגיע לשיא חדש בזמן הקרוב ביותר. בשעה שמעריב יתחיל להופיע בפורמט גדול יותר, בעזרת מכונת רוטציה משוכללת המורכבת עתה בדפוס, יוסיף ידיעות אחרונות שני עמודים לששת עמודיו.

במדינה

המדינה (ראה להלן). היתה הרוח של דליה הגורם המעודד היחיד בחשבון.

יחסים שמיים

במבוי הסתום

הידיעה ירדה על המדינה כמהלומה. מן הרגע הראשון הבחינו הכל: זהו מאור רע היסטורי, המטיל צל קודר על ישראל. במשרדים נפסקה העבודה, הסתודדו הפקידים. ברחוב הפכה הידיעה נושא יחיד לשיחה. אפילו לאורך שפת הים שטופת השמש, לא קלח הצחק כרגיל. מאז מיבצע סיני לא היה הציבור הישראלי כה מאוחד בדאגתו. הקומץ הקטן של פרשנים ישראליים היימין את הנעשה במרחב, לא הופתע. איש לא יכול היה לדעת מתי תפרוץ ההפיכה, ומה בדיוק תהיה צורתה. אולם הפרשנים הרציניים המעטים ידעו כי שלטונו של גורי אל-סעיד בנוי על החול, וכי החול הזה נשטף במהירות על ידי הורם הלאומני ה-מציף את המרחב.

לרוע המזל, לא הבינו מנהיגי המדינה את גודל הסכנה וקירבתה. במשך חודשים הל- עיטו את אורחיה המדינה בסיפורים מגוחכים, שבאו להוכיח כי שלטונו של עבד אל-נאצר עומד להתמוטט בכל רגע, שפרצו מרידות בסוריה, שחברי השליט הקאהירי קמו נגדו, שרעב ומגיפות פוקדים את מצרים. כל ידיעה מטופשת, פרי דמיונו המזרחי של תועמלן שכיר ברדיו רמאללה או בגדאד, זכתה למקום מובלט בעיתונות העברית. שהסתמכה עליה כעל אמת מסיני, מסע-הרמה זה היה יעיל מאד — נגד ישראל. כאשר נסתבר השבוע כי כוחו של עבד אלנאצר גדול עתה יותר מכפי שהיה אי פעם, וכי מיבצע-סיני לא הפסיק את מסע-הנצחנות שלו במרחב, היו מנהיגי ישראל מופתעים ממש כאחרון מוכריה-עתור גים ביפו.

מי אשם? האמריקאים! היה זה טבעי, על כן, שההגנה הראשונה מצד מנהיגי ישראל היתה להטיל את האשמה על הזולת. הם רגזו על אמריקה, שלא התערבה במלחמת-האזרחים הלבנונית ועודדה בצורה זו את המצרים. הם תבעו, כרגיל, תוספת נשק לישראל. אולם הם שכחו לחפש את האשמה במקום קרוב יותר: בעצמם.

אם היה דבר אחד ברור לחלוטין במצב המערער של שנוצר במרחב בשעות הראשונות אחרי התחלת ההפיכה העיראקית, הרי היה זה הצד הישראלי. ההנהגה הישראלית נכנסה למבוי סתום, בו שוב אין לה אפשרות להגיב בכל צורה שהיא על הנעשה מסביבה. כמו שלא היתה קיימת מדיניות ישראלית לגבי המשבר בלבנון (ראה הנידון), כן לא היתה קיימת לגבי המשבר בעיראק. ההנהגה הישראלית הכניסה את עצמה למצב בו כל הישג של תנועת האיתור הערבית הופך אוטומטית לתבוסה ישראלית. ומאחר שנצחונה של תנועה זו, בטוח הא-רוך, לא היה משום ספק רציני, אפילו תיתקל במכשולים זמניים, הרי שמצבה של ישראל היה צפוי להרעה מתמדת.

"הרודן המצרי". למעשה קבעה המנהיגות הישראלית עוד לפני ארבע שנים — מאז חזר ביגיי משדה-בוקר וערך את ההתי-קפה הגדולה הראשונה על מחנה הצבא המצרי בעזה — כי גמאל עבד אלנאצר הוא האויב מספר 1 של ישראל.

קביעה זו לא נשארה בגדר הנחיה מדינית או צבאית. במשך הזמן קיבלה צביון אישי מובהק. דויד בן-גוריון עורר בהורעותיו התכופות את הרושם כאילו גורל המרחב ייחתך בדיוק אישי בינו לבין הקצין בקאהיר, הצעיר ממנו בכ-33 שנה.

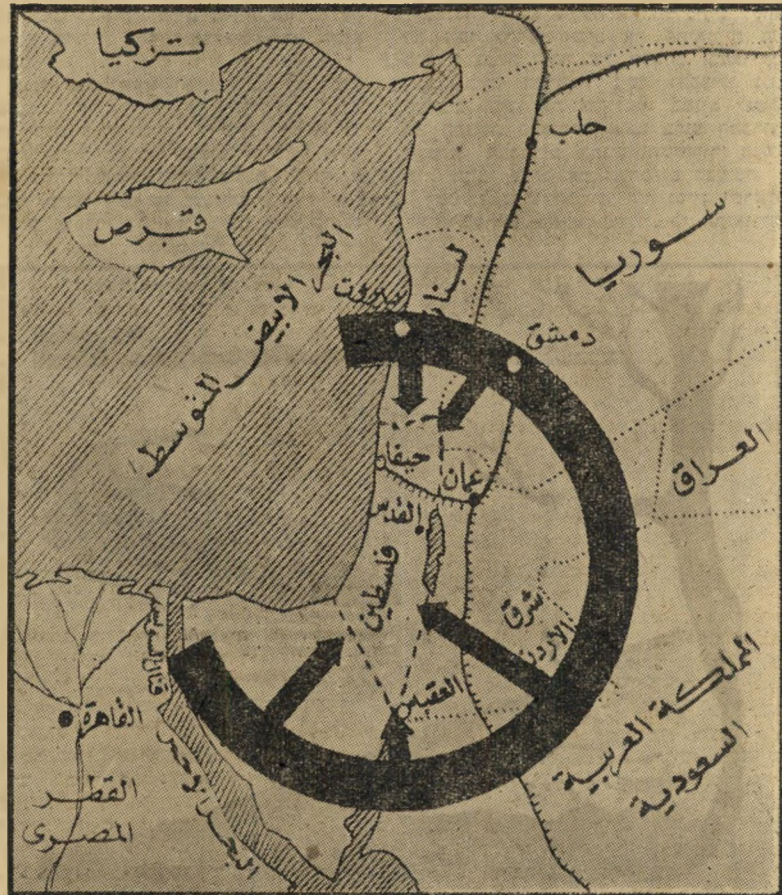
קבוצת החצר שלו החליטה על קווי ישראל, שקדם להעביר צביון אישי זה לבטאון ממשלתי רשמי זה. קול ישראל הדביק לנשיא רע"ם, גיבורם של 40 מיליון ערבים (כולל ערביי ישראל) את תואר-הקצת "הרודן המצרי". באותה התמדה מגוחכת סייר להכיר בקיומה של הרפובליקה הער-בית המאוחדת, התעקש לקרוא לה "האיחוד המצרי-סורי". אולי קיומה כי תעובדות תעלמנה אם יקראו להן בשם אחר — כדרך

העם

מדליה בדליה

"חברי ועדת האו"ם לענייני ארץ-ישראל תפסו את מקומותיהם!" הרעים הרמקול בקול נרגש.

הם הושלך בין הגבעות. הרבבות כמו על רגליהם. ואז, לפתע, בקע קול כאילו מן הארמה, הודתו מצוקי ההרים ועלה אל הירח החיוור: ההמונים שרו את התקווה. כל אחד מן הנוכחים הרגיש בלבו: רגע זה לא יחזור. מיטב הנוער העברי התקבץ על המדרון התלול. הם ידעו כי עברו את המפתח לתקופה הרתי-גורל. אולי חשו רבים מהם כי זה יהיה מיפגשם האחרון — כי תוך חודשים מעטים יפלו 6000 מבין הנוכחים בשדות הגליל והנגב, כדי להגיש לעצמם את המדינה על מגש הכסף. כזאת היתה דליה 1947 — וכך נחרתה

הסכנה *

ליד קברו של צלחא אל-דין, הפגנה רבת משמעות

בלב האלפים שנשארו בחיים — מהם פצועים, מהם לוחמים שחזרו עייפים הביתה ופגו לעסקיהם הפרטיים, מהם בני המשק שמצאו את עצמם בגבולות השור-תמים דם של מדינה חדשה.

ארץ-ישראל האחרת. השבוע שוב התקבצו שבע רבבות, בשני לילות שטופי-ירח, על המדרון של דליה. ושוב היתה זאת הפגנה גדולה: הפגנה של ארץ-ישראל האחרת.

משך ערב אחד נעלמה אופנת-השק ה-צרת של רחוב דיזנגוף, נעלמו חליפות הסגובה של הצגות-הבכורה הזרות בהיכל התרבות, נעלם כל המעמד הרם של נוסעי-הקאדילאקים-על-חשבון-הציבור. באורח מפליא כוסה החרב בעם אחר, הוכח כי ישנו בארץ רבבות של נוער המחפש את ארץ-ישראל, החש את קסם ההתייחדות עם גיצי התרבות המקורית (ראה כתבה ב-10.11.57).

איש מבין ההמונים האלה לא ענד את האותות והמדליות אשר המדינה מחלקת אותם בשפע כה נדיב. הם נשאו על חזם מדליה שאינה נראית לעין, אך שהבריקה למרחקים: המדליה של הייחוד הישראלי, המושרש בקרקע של ארץ-ישראל.

כאשר התקבצו השבוע העניים על האופק המדיני של ישראל, עם פרוץ המהפכה הער-ראקית המאיימת להשלים את כיתורה של

• טפה מצרית סימי מלחמת תשיח.

מרידור נכנס למינהרת הכריחה במחנה המעצר בקניה *
כל יום מחליפים את צורת הפספורט

למכונת המשטרה שהמתנה בחוף. קציני המטה מיהרו למקדיהם, כדי להמשיך וללכת את ההגנה על זיגור המדונה. סגן סרן ילס המדינה חזר למשרדו. היה זה המשפט הראשון בו היה עליו להופיע, כשליח הציבור, נגד קציני העליונים של מטה המשטרה.

היסטוריה

זכר הגלות

מקובל לחשוב כי ארצות-הברית היא המדינה שהכירה לראשונה במדינת ישראל, בלילה שאחרי הקמת המדינה. אולם עוד מספר שעות לפני שארצות-הברית הודיעה על הכרתה במדינה החדשה, הוכרה מדינת ישראל, דה-פקטו, על-ידי מדינה אחרת: המושבה הבריטית קניה שבאפריקה.

היו אלה עצורי מחנה מעצר גילגיל ש' בקניה, לוחמי המחתרת העברית שהוגלו, אשר הביאו להכרה המעשית של קניה. מיד עם השמיע השידור 15.5.48, כי הוקמה מדינת ישראל, הוכרו במחנה המעצר על "מבצע ישראל". הסורגים והבריחים פורקו מכל החלונות והדלתות, הוערמו בערימה גדולה בחצר. שומרי המחנה, שהתבלבלו נוכח המדר הבלתי-צפוי, באו לברר מה קרה. או הודיעו העצורים למפקד המחנה כי הואיל ומדינת ישראל קמה, הם רואים את עצמם כאזרחים הלאומיים הסורים אך ורק למרותה. הם דרשו ממפקד המחנה להעביר מיד לרשות מיד אמצעי תובלה שיעביר רום לארץ.

מפקד המחנה היה כה מבולבל, עד שלא הגיב על המרי הגלוי, לחץ את ידי העצור רים וסידר להם מיד פגישת עם מושל קניה בפועל, פוסטר שטן. המושל לחץ את ידי האסורים, ברכם להקמת המדינה. היתה זו למעשה, ההכרה המעשית הראשונה במדינת ישראל.

פספורט כיר הרמיון. מאז הוגלתה הקבוצה הראשונה של 251 לוחמי המחתרת לאריתריאה, ב-19 באוקטובר 1944, כבר 439 גולים דרך שלוש המחנות אשר הוקמו תחילה באריתריאה. אחר כך בסודאן ולבסוף במחנה גילגיל שבקניה בארבע השנים שחלפו מאז הוגלו הראשונים כדי אשר חזרו הגולים ארצה, הקימו הגולים במחנות המעצר מעין מושבה עברית אוטונומית.

הם הוציאו עתון יומי, שהחל להופיע בכתב עפרון על גבי גיר טואלט, והודפס בימים האחרונים של הגלות במכונת כתיבה. על-ידי אותה אוניברסיטה מבין העצורים לספק אינפורמציה לסותריהם. הם ניהלו חיי חברה מסודרים, באמצעות ועדים נבחרים. רוב אנשי המחנה עסקו בלימוד אינטנסיבי של מקצועות שונים. 60 מהם עברו בחינות בגרות בזמן שהותם במחנה, באמצעות אוניברסיטת לונדון, ובעזרת כותנים שמונו על-ידי אותה אוניברסיטה מבין העצורים עצמם. שמואל תמיר, למשל, ניצל את זמן שהותו במחנה כדי להשתלם במשפטים. עוזי אורנן חיבר ספר דיקדוק השפה העברית, שפורסם אחר-כך גם בארץ. כאשר רצו העצורים להתעלל בסרגיסטים ששמרו עליהם, הם היו ניגשים ושואלים אותם שאלות בדקדוק אנגלי.

אולם מלבד חיי מחנה מסודרים, שגרמו לגולים לא ליפול ברוחם בשנים הארוכות (המשפט בעמוד 6)

מאז-הנשק. עתה נראה כי קרוב היום כאשר תוכתב המדיניות הישראלית כולה על-ידי גורם אחר, שתהיה לו חשיבות עליונה: הצמאן למים. וכל עוד לא תיפתר הבעיה על-ידי השתלבות שמית ושיטתית פועלה מרחבי, פירוש הדבר: גידול סיכויי המלחמה.

פרשת שטיינברג

הפרקליטות נגד המשטרה

בקומה השנייה של בית-המשפט המחוזי בתל-אביב, באולמו של הנשיא התורן, השופט מרדכי קנת, מתנהל אחד המשפטים המורשים ביותר בעשור לקיומה של המדינה. הנאשם: יוסף זינגר, מי שהיה ראש הענף הפלילי במשטרת מחוז המרכז, וכיום קצין מודיעין. התובע: ד"ר פליקס גנדה, סגן פרקליט המדינה. הסניגור: עורך-הדין יעקב הניגמן. האשמה נגד זינגר: מתן עדות שקר, במשפטו של קצין הבולשת לשעבר זאב שטיינברג.

לבית-המשפט בא הנאשם במכונית פורד משטרתית, מספר 81-361. הוא לא בא כבול באזיקים או תחת משמר, ככל נאשם אחר. הנלח לאיו הוא סגן מפקד מחוז המרכז, ס.מ.מ. ישראל מייכר. תפקידו של מייכר, שאין לו שום תפקיד מעשי במשפט, היה מוגדר בהחלט: לתת כבוד לקצין המודיעין. מייכר לא זו מוינגר, ליחה אותו למנוון, עזר לסניגורו בעבודתו והסיע את זינגר לבית-המשפט ובחזרה. משלם המיסים דאג לכל השאר: למשכורתו של מייכר, הבטל מעבודתו, לרכב המבוטל כל היום, לדלק. גם קצינים אחרים היו עסוקים במשפט זינגר. אחד מהם העתיק את המתרחש במשפט לשירותם של קצינים אחרים במטה הארצי. כשהיה צורך בהבאת עד לשירותה של הסניגוריה, הועסקו בכך ניידות מחוז תל-אביב. כך קרה השבוע, כשיזינגר רצה לברר אם יוכל להזמין את הנגה לשעבר יוסף עמרם, להעיד לטובתו.

נחל המטה. למרות העובדה שקצינים אחדים במטה הארצי ובמחוז המרכז החליטו להתייצב נגד התביעה הכללית, העידו השבוע קציני וסמלי משטרה אחרים כדי להוכיח את אשמתו של זינגר. אחד מהם, סמל הבולשת אביס קדיס, סיפר כיצד נחקר במשטרה שעות אחדות אחרי ששטיינברג מסר כבר את עדותו. אחת ההאשמות נגד זינגר היתה, כי הוא שיקר במכתבו, בכך שסיפר כי ידע על שייכותו של אביס קדיס לפרשת-שטיינברג עוד לפני ששטיינברג עצמו מסר לו על כך. עדותו של קדיס טפחה על פניו של זינגר.

בשבוע השני לניהול המשפט, העתיד להוכיח סופית מי טעה פעם נוספת בפרשת השחיתות במשטרת ישראל — השופט מינה שמיר או שר המשטרה והמפקח הכללי יחזקאל סר — ניסו זינגר והניגמן להריב כיח כי מפקדת המטה הארצי של המשטרה אינה פועלת לפי תקנות המטה. הם עשו זאת, כדי להוכיח כי יתכן וזינגר ושלוחיו נכנסו ויצאו ממשדרי המטה, גם מבלי שירשמו ביומן הבית.

"האם נכון הוא שאין ממלאים את ההר"אות?" עורך-הדין הניגמן את ע.מ.מ. ישראל קירש, מפקד מחנה המטה, שהופיע כעד התביעה. קירש נמצא במצב בלתי נוח: קצין משטרה עליון דורש ממנו לאשר כי הוא איננו ממלא את תפקידו. "לא יתכן", השיב לבסוף קירש, כשהוא תוקע את מבטו הנבון בחיכוך של זינגר.

הישיבה הסתיימה. זינגר ומייכר נכנסו

גולדמן, מחייב תנאים מוקדמים, שפירושם שינוי יסודי של קו המדינה. בין השאר: מעבר למדיניות ניטראליסטית מובהקת, נכר נות להחזיר לפחות חלק מפליסי פלסטין, שינוי מכריע של מצב המיעוט הערבי בארץ, נכונות לשתף פעולה עם עבד אל-נאצר באיחוד המרחב, תמיכה במלחמות-השיחור הערביות נגד צרפת ובריטניה.

היה ברור כי שינוי כזה אינו אפשרי כל עוד עומד דויד בן-גוריון בראש המדינה. בתיאוריה הסתמנה אפשרות שלישית: נסיון להופיע במרחב הערבי כמתחרה ל-גמאל עבד אל-נאצר, על-ידי יצירת תנועה מהפכנית שמית חדשה. אולם פתרון כזה היה מחייב שינוי-ערכים פנימי מעמיק עוד יותר, עד כדי שינוי עצם מהותה של המדינה. השבוע היה רחוק מאפשרות ביצוע. כך מצאה את עצמה הנהגת ישראל ה' שבוע, באמצע חגיגות שנת העשור, במבוי סתום. היה קל יותר לשחק במשברים ממי שלחיים ובריכוזים על אות ההנהגה מאשר לרכוש את כל הכוחות לעיבוד תוכנית כיצד להיחלץ ממבוי זה בעוד מועד.

פיתוח

אל הירדן

באחת הפניות המרכזיות של תערוכת העשור ניצבת מפה יפה, מקושטת באורות צבעוניים שונים. היא מראה את מפעל המים במדינה, בעבר, בהווה ובעתיד. ה' מבקר, העובר ליד מפה זו, ממשיך בדרך כשלו סמוך ובטוח כי לפחות בשטח זה הכל כשורה.

אולם המומחים מאבדים מיום ליום את בטחונם העילאי, שציין אותם במשך שנים. היו ימים כאשר הבטיח שמחה בלאס, הא' קדמאי המעופף של מפא"י, כי לישראל יש הספקה פוטנציאלית של 3.2 מיליון מ"ע מים לשנה. מאז ירד האומדן: מיום ליום, ככל שהמומחים גלשו ממרומי הצינונות ל-מעמקי החקר. לפני שנה כבר הגיע האומדן ל-1.9 מיליון. בינתים ירד ל-1.7, ועוד יש הסבורים שאין זו הסוף.

עד כמה מסוכן להשיט תוכניות על גלי המליצות הציוניות, מוכיח גורל קו היר' קון. מלאה אופטימיות, הניחה מקורות קו מים שני, ירקון ב', רק אחרי שהושלמו קטעים ניכרים ממנו, נסתבר שאין מים להורים בו. ואילו החקלאים ליד הקו הרא' שון קיבלו הוראות חמורות שלא לגלג את יכולת הבראות המקומיות, ולהפחית ברבע את צריכתם מן המוביל.

באביב ארצי בכל מחיר. אולם יש ראל אינה יכולה להתקיים בלי מים. לא רק הכיחן הכללי של הפיתוח, המתרכז בגידולים הנוקפים להשקאה, קשור בדבר. גם חברות-ענק כלכליות — של סולל בונה ומקורות — קשורות במפעל המים. ברצונן לספק עבודה למפעל-הענק לציונות המשותף להן, יובל גד. גורמים אלה קיבלו תגבורת אדירה על-ידי ההתישבות העובדת, שיש לה עמדת-מפתח בקואליציה הממשלתית. הקריאה הכללית: להפעיל מיד את קו הירדן.

עד כה הושקעו במפעל הירדן 10 מיל' יון ל"י. לפי התוכנית הישנה, יושקעו בו השנה עוד 11 מיליון ל"י. עתה התארגנה קבוצת-לחץ גדולה — אנשי תה"ל, אנשי התישבות ומפעלי ההסתדרות — הדרושים להגדיל מיד את התקציב למפעל הירדן פי שלוש, כדי להשלימו תוך שלוש (במקום שבע) שנים. אחד הדוברים שהושפעו מטענה זו: משה דיין, בנאומיו האחרונים, לפני שקיבל הוראה לשתוק.

מלחמה לים. אולם מפעל הירדן אינו וקו רק לכסף. תהיה זאת איחולת לורוך את הכספים, מבלי שתהיה ערובה לכך שאמנם יהיה אפשר להפעיל את המפעל אחרי שיושלם. ניצול זה כרוך בגורל הית' סים עם מדינות ערב.

הירדן הוא נהר המשמש כיום גבול ל-שלוש מדינות: ישראל, רע"ם וירדן. שתי המדינות הערביות הודיעו זה מכבר שלא תסכמנה לשום סידור עם ישראל. לפחות רע"ם ממחישה סירוב זה למעשה, על-ידי הסדרה מווייתת בקטע הסמוך לגבול הסורי. מבחינה מעשית יכולה ישראל לקחת את המים מבלי שאיש יוכל למנוע זאת. אולם יתכן מאד שפירוש הדבר יהיה התנגשות מווייתת עם הערבים, וככל שהמלכדים הער' בים למדינה אחת, תחת השפעתו של גמאל עבד אל-נאצר, כן נעשית הבעיה מסוכנת. היו ימים כאשר המדיניות העברית הוד' רכה על-ידי בעית העליה, או בעית האדמה להתישבות, או בעית ההסתגנות, או בעית

• בין השאר: להשלמת תעלה, להכנת יסודות לתחנת-כוח ולחפירת מנחת מנסה

התועמלנים הערבים הקוראים לישראל בשם "פלסטין הכבושה".

כמעט לכל הפרשנים הרציניים שמחוף לגבולות ישראל היה ספק אם קו זה גבון, אם הוא מבוסס על ראיית המציאות ועל הגיון צוגן. לדעת פרשנים אלה — בחשיג' טון, בלונדון, ברומא, בבגראד ובדלהי ה' חדשה — מתון עבד אל-נאצר ביחסו לישראל יותר מכל מנהיג ערבי אחר במרחב. בניגוד לאנשים כמו המלך סעוד, המלך חוסיין וגורי אל-סעוד, מתנור הביכבאשי המצרי מהת' קפות אישיות חריפות על ישראל, לא תבע מעולם את מחיקתה מן המפה. פעמיים בשנתיים האחרונות אף רמו על אפשרות להגיע לכלל הסדר עמה בתנאים סבירים.

אזהרות גולדמן. האיש הראשון שהר' היר את בן-גוריון בגלוי מפני מסע-הצלל' האישי שלו נגד עבד אל-נאצר היה נחום גולדמן, הנשיא הציוני המאמין ביכולתו האישית להשיג שלום פורמלי בין ישראל ומדינות ערב. טען גולדמן:

• עבד אל-נאצר הוא המנהיג הערבי החדיד הנהנה מתמיכה עממית כה מוצקה עד שהוא יכול להרשות לעצמו לחתום על חוזה-שלום בתנאים מתאימים.

ככל שיחריף הסיכסוך בין שליטי ערב, כן תתעמק התהום ביניהם ובין ישראל, מכיוון שכל צד חושש פן יאשימו יריבו כ"סוכן ציוני" וכ"בוגד בפליסי פלסטין".

• אם יצליח עבד אל-נאצר לאחד את עמי ערב ולתת להם הרגשת בטחון, יגדלו סיכויי השלום בהרבה. מי שמסכים להשקפה זו, יכול להגיד כי צירופה של עיראק לרע"ם הוא צעד העשוי להשפיע, בטוח הארוך, לטובת יש' ראל.

צל הצלבנים. אולם זהו צד אחד של המסבע. יש לו ערך רק בתנאי אחד: שבראש המדיניות הישראלית יעמדו אנשים מסוגלים לחזק ולעולם הערבי וליצור בסיס נפשי להשתלבות הדרגתית. אולם במציאות הקיימת, כשבראש ישראל עומדים אנשים שאינם רוצים בכך וגם אינם מסוגלים לכך מסבך מוחותם. יש ערך רב יותר לצד השני של המסבע: הסכנה העצומה הסמוגה באיחוד עמי ערב תחת דגל אנטי-ישראלי.

מזה ארבע שנים מרחף על פני המרחב צלו של צלאת אל-דין, מחסל ממלכת-יר' שלים הצלבנית. גמאל עבד אל-נאצר עצמו שם את הדגש על דוגמה היסטורית זו, כאשר ביקר ליד קברו של המלך המוסלמי הגדול בדמשק, בביקורו הראשון בעיר זו למחרת איחוד רע"ם.

צלאת אל-דין, שהקדיש את כל חייו למל' חמה בצלבנים, השקיע את מיטב שנותיו למאמץ סכלני מוקדם: לאחד תחת שלטונו את כל הארצות הגובלות עם כל ארץ-יש' ראל. אחרי שביסס את שלטונו במצרים, כבש בזו אחר זו את סוריה, עיראק ועבר-הירדן. רק אחרי שהשלים מלאכה זו הפנה את חזיתו נגד הצלבנים ומיגרים — מאה שנה אחרי שכבשו את ירושלים.

קוריאנה שניה? מה יכלה ישראל לעשות כדי לקדם את פני הרעה? השבוע, כאשר הצטרפות עיראק לרע"ם לא היתה מוטלת כמעט בספק, ניסרה שאלה זו בחלל מעצבי המדיניות היש' ראלית. היו רק שתי תשובות: לשבור את רע"ם בעוד מועד, או לנסות לכרות עמה ברית.

מלאכת השבירה נראתה כמעט בלתי אפשרית. היא יכלה לבוא בשבועון רק בשיתוף-פעולה עם מעצמות המערב ותורכיה, במהווה חדשה, ורחבה הרבה יותר, של מיבצע-סואץ-סיני.

מבחינה צבאית היה הדבר אפשרי. הצבא התורכי הגדול יכול היה לפלוש לעיראק ולסוריה, אולי בשיתוף עם שרידי משטרו של נורי אל-סעוד. האמריקאים והבריטים יכלו לשלוח מאות מפציצים ומטוסי-קרב חדי' שים. ישראל יכלה להעסיק את מצרים בח' זית הדרומית, ולמנוע את התערבות הצבא המצרי בצפון.

אולם מעבר לתורכיה ולפרס עומד הדוב הרוסי, המטיל צל ארוך דרומה. המתכננים האמריקאים חרבים לקחת חשבון כי ברית המועצות עלולה להגיב על סואץ שניה בשיגור חטיבות "מתנזרות" של הצבא ה' סובייטי ולקהי חיל-האוויר האדום. במקרה הטוב ביותר היתה נוצרת או קוריאנה שניה, ובמקרה הרע ביותר מלחמת-עולם מימנית. 48 שעות אחרי פרוץ המהפכה העיראקית, היה נראה כמעט בטחון שאמריקה לא תקבל על עצמה סיכון גורא זה, וכי בזאת תאבד אולי את ההזדמנות האחרונה של ישראל לשבור את רע"ם בכוח הנשק.

שלום עם רע"ם? הדרך הלא-טרגי' טיבית — של נסיון נמרץ להשיג שלום עם רע"ם — נראתה רחוקה עוד יותר. כל נסיון כזה, לפי תוכניתו של נחום

במדינה

(המשך מעמוד 5)

של המעצור, עסקו הם במלאכה חשובה לא פחות: בריחה מכלאם. שבוע בריחות בוצעו ממחנות המעצר באפריקה. כל בריחה היתה מלאכה מחשבת. בחודש יוני 1946 בוצעה הבריחה הגדולה ביותר בהיסטוריה של הגלות, כאשר 54 איש, לבושים במדי מחלקה בריטית, ברחו דרך שתי מנהרות ממחנה אריתריאה. חודש לפני הקמת המדינה בוצעה הבריחה המוצלחת ביותר, באמצעות מנהרה שנחפרה ליד אחד הצריפים, במחנה גילגיל. ששה אנשים, בתוכם סגן מפקד האציל יעקב מרידור, הצליחו לברוח דרכה ולהגיע תוך יומיים לפאריס.

הבורחים צוידו בדרכונים של מדינות הונדורס וסלדורדור, שהוכנו במחנה עצמו, באמצעים פרימיטיביים. למעשה לא ידעו מכיני הדרכונים עצמם כיצד נראים דרכונים של מדינות אלה. הם יצרו אותם כיד הדמיון הטובה עליהם, העתיקו רק את סמלי המדינות מתוך המילון של לארסון. פקיד המס הצרפתיים שבדקו דרכונים אלה, רטנו בועף: "איזה מין מדינות אלה, כל שנה מחליפות את צורת הדרכון שלהן?" אגב, אחרי הבריחה, נסתמה המנהרה במ" חנה קניה, כדי לאפשר בה בריחות נוספות. הבריטים לא גילו אותה עד עצם היום הזה, ויתכן שחיללים בריטיים השהים כרגע באותו מחנה משתמשים בה כדי לצאת לחופשות מחוץ למחנה.

שבת גולים גם יחד. מדי שנה בשנה מתכנסים אלה שנותנו מקרב גולי קניה לפגישות רעים, בהן הם מעלים זכרונות מהשנים שבילו יחד מאחורי גדרות-תיל בגולה. השבוע, כאשר יתכנסו הגולים למס' גשם השנתי בבית ציוני אמריקה, מלחים בבני משפחותיהם, הם עתידים לזכות ב" פיצוי סמלי, שיפצה אותם על שנות סבלם. ועד גולי קניה החליט להוציא אותם מיוחד, שיוכר לצאצאיהם כי אבותיהם נמנו בין הגולים. לא יהיה זה את רשמי או ממלכתי; אפשר גם להניח כי איש מהם לא יסרב לקבלו.

פרשת תבור

העד הבא: ראש הש.ב.

"האם האמנת לדברי מר דויד בן-גוריון?" שאל עורך-הדין כספי את העד, בהצביעו על עתון דבר, שהופיע ימים אחדים אחרי חטיפתו של אלי תבור, לפני שמונה חודש שים. בקטע המוצג הצהיר ביג'י, בתשובה לשאלות שהוגשו בכנסת, כי אין יסוד להאשמות הטולט הזה שאלו תבור נחטף בידי הש.ב., וכי יתכן שעורכי השבועון עצמם ביימו את כל העניין.

העד, דב שהם, צעיר תל-אביבי ששירת בהגנה ובצה"ל, שקל את השאלה בדומיה. ואחר פנה אל השופט ד"ר יוסף מגורי כהן: "אני מבקש להרשות לי שלא לענות על השאלה."

ההתמודדות מתקרבת. כאשר הת' חדשה השבוע שמיעת העדים, בתביעת ה' עולם הזה נגד דבר השבוע, על כי טאון ההסתדרות הוציא דיבה בכתבו כי עורכי הטולט הזה הם אשר חטפו את אלי תבור ומסרו הודעה כוזבת למסורה בפרשה זו, קיוהה השופט כי שלושת הימים שהקצה, יספיקו לסיום פרשת העדות. אך מן ה' שעה הראשונה של חקירת עד התביעה שהם, היה ברור כי אפילו זמן זה לא יספיק.

באכוח הנאשמים נהג גם כלפי עד משני זה לפי הטקטיקה של התנצחות והשהיה, שהיתה אופיינית לקו ההגנה מאז התחלת המשפט. אחרי הישיבה, ביקש כספי מבית המשפט להזמין שני עדים מטעם ההגנה האחד: ע.מ.מ. חיים ענטיין, ראש הלשכה הפלילית של משטרת תל-אביב. השני היה אדם חשוב מאד — אחד החשובים ביותר במדינה: הממונה על שרותי הבטחון, אשר שמו אסור לפרסום. היה ברור כי סוף-סוף תבוא ההתמודדות המשפטית בין שני הק' צחת של החיים הציבוריים: לוחמי השחי' תות מזה, וראש מנגנון הבילוש מזה.

מה יחס ביג'י? אך ההתמודדות נד' חתה, לעת עתה. כאשר עלה ראש מערכת הטולט הזה שלום כהן על דוכן העדים, שוב נקס כספי בשיטה של חקירה מדוקדקת עד כדי הגומה. "זהו פליבאסטר!" קרא תמיה, "הם רק מנסים להרחיק זמן."

"אני אחקור אותו עוד יומיים לפחות," (המשך בעמוד 8)

• נסיון להשהות החלטה בלתי-רצויה, על-ידי נאומים ארוכים שאינם לעניין.

המדינה — זוה אני...

ראש הממשלה לא נרתע מלהשתמש במאמץ הלאומי להקמת המדינה לשם סדור חשבוניות אישיים.

תחילה "שכח" מר בן-גוריון להוועץ בממשלה בענין "אות ההגנה", כאילו הוא והוא בלבד רשאי לקבוע מי לחם למען תקומת המדינה ומי לא.

אחר כך "שכח" להזכיר בין מייסדי ולוחמי "ההגנה" אישי-צבור שמשום מה לא חיבב אותם או, או אינו מחבב אותם היום.

כן "טעו" אנשיו במשרד הבטחון ו"שכחו" כביכול, ללא ידיעת ראש הממשלה, לכבר כראוי ב"אות ההגנה" כמה ממייסדיה וראשיה.

בשם הדימוקרטיה הישראלית פוסל ראש הממשלה אנשים ש"לא ראה אותם כנגב" ו"לא ראה אותם כחיות מלחמת הקוממיות".

ראש הממשלה אינו מסתפק בשלטון על ההווה. לבסוס מעמדו הוא זקוק לשלטון על העבר, על ההיסטוריה שלנו. גם בה הוא מרשה לעצמו לעשות כראות עיניו.

המלה היונית "הגמוניה" אחובה על ראש הממשלה. במפלגתו הוא קובע לעצמו הגמוניה בלתי-מעורערת. למפלגתו הוא תובע הגמוניה במדינה.

והתוצאה: המדינה — זה אני.

הסתדרות הציונים הכלליים

מפגת המרכז

- 1) מי היה השדכן הראשון בעולם?
- 2) מה ההבדל בין "פישפש" ל"פיל"?
- 3) מה המשותף לכרושציב ואיינו האור?

תשובות

עליהן ועל עוד מאות שכמותן, תמצא בספריו של **החידונאי שבח וים**, שהופיעו שוב במהדורות חדשות:

א) ושידוע לענות!

בתוספת מיוחדת לשנת העשור. המחיר: 2.500 ל"י

ב) העיקר שיהיה שמח... חידות, שעשועים, 100 "פטר" טים" למסיבות וערבי החי. המחיר: 3. — ל"י

להשיג בהוצאה:

אחיאסף ירושלים, בן-יהודה 36, ואצל כל מוכרי הספרים בארץ.

להשכרה ג'יפים ומכוניות פרטיות לנהיגה עצמית. לפנות: "עדיף" דרך פתח-תקוה 14, תל-אביב, טלפון 61718.

יותר קל עם אוניברסל!

מבבסת מרתיתח סולט

למדו שפות

מהר וביסודיות בבית-הספר לשפות "קדימה" תל-אביב, בן-יהודה 74, טלפון 20314

נפתחים:

א) אולפניות לאנגלית ללימוד מרוכז (2 שעות ביום) למת-חילים ולמתקדמים וחוג לשיחה (Conversation) למש-תלמים על-ידי מורים מאנגליה. כיתות קטנות.

ב) קורסים לעברית. אנגלית וצרפתית למבוגרים מכל דרגות הידיעות וקורס מיוחד לשיפור הכתיב העברי.

ג) קבוצות נפרדות לאנגלית לתלמידי בתי-ספר יסודיים ותיכונים בחודשי החופש. לביסוס הידיעות ועזרה בכחיות. **פרטים והרשמה:** מ-9'12 לפנה"צ — 9'3 בערב (פרט ליום ו').

פרס

הקומ

ה ידיעה היתה באמת מוזעזת: "סדי קולק ציחה להסיר את תמונתו של הצייר זריצקי ממקומה בתערוכת העשור," כתבו כתבי ירושלים לעתונתיהם.

הדבר אירע ביום שלפני פתיחתה הריש-מית של התערוכה. קולק פסע בעקבותיו של ביג'י, שסקר את המוצגים. תמונתו המודרנית של הצייר זריצקי, אחד מחתיקי אמני הציור בארץ, היתה תלויה במרכז המדור "הישגי הכלכלה". קולק, שעוד היה תחת הרושם של דברי ביג'י, אשר רק רגעים אחדים קודם לכן אמר ש"אפשר עם אמנות מודרנית ואפשר בלי אמנות מודרנית", החליט לפעול מיד. הוא אימץ לעצמו את חלקם השני של דברי ביג'י, תורה להסיר מיד את התמונה ממ' קומה. היתה לו כל הסמכות לעשות זאת. בתפקידו כחבר הוועדה הפורוגרמטית של התערוכה, היה קולק ממונה — יחד עם אברהם הרמן מן הסוכנות היהודית, יוסף בורשטיין מן המרכז לתרבות של ההס' תדורת, ראש ועדת העשור מאיר וייסגאל ושלום רוזנפלד ממעריב — על הצד הרעיוני של המוצגים. "אין לזה מקום כאן!" פסק נער. הוזהר של ביג'י, שראה את יצירתו של זריצקי כבר כמה וכמה פעמים קודם לכן, מבלי שירגיש באי התאמתה למדור ולמקום שהוקצו לה.

למחרת זעקו אנשים חסם. לחברי הוועדה הפורוגרמטית נודע על הוראתו של קולק מן העתונות. מאמרים ראשיים התריעו על הצנוורה השרירותית, אשר מנהל משרד ראש הממשלה מטיל על יצירות אמנות שאינן מוצאות חן בעיניו. סופרים, משור' ריים, ציירים ואמנים החלו לפעול, קולק נאלץ לסגת. הוא הורה לשנות את הוראתו הקודמת, תמונתו של זריצקי נחלתה באחת הפניות של אולמות תערוכה הבלתי-יחשבים. אחרי שחלתה במקום אחר, הסביר קולק את החלטתו לגבי תמונת-זריצקי: "תמונה גדולה כזו גוזלת את תשומת-הלב מעצם המטרה של מדור הישגי הכלכלה," תירץ במכתב להארץ.

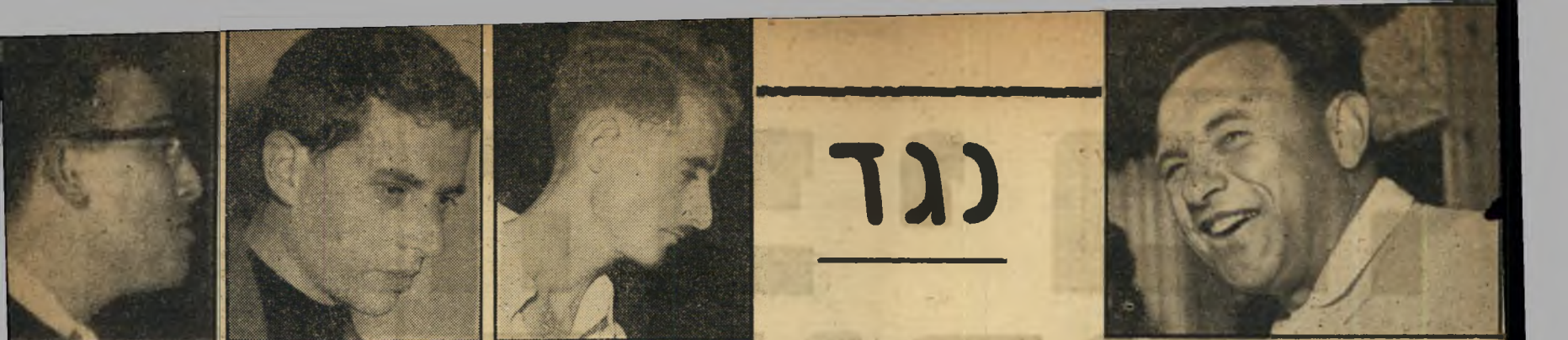
לבסוף, שככה השערוריה. ערכה האמנותי האובייקטיבי של יצירת-זריצקי לא היה כה גדול, עד כדי כך, שיכול היה לשמש בסיס איתן לשולליה של הצנוורה האמנותית ה' שרירותית בישראל. רבים מאנשי-הרוח הת' נחמו בכך שתקרית-זריצקי היתה תופעה בודדת וחוד-פעמית. איש מהם לא ידע כי דווקא באותה שעה בה ניסה קולק לשטש מה שעולל בתערוכת העשור, מתחוללת בחדר-החדרים מערכת נוספת, חריפה הרבה יותר, נגד הצנוורה האמנותית והספרותית, הכובשת לאט אבל בהתמדה את מקומה במדינת-ישראל. היה זה הקרב על טלע אדום.

★ ★ ★

הפגנה קודנית ברדיה

שבעים אדף איש הקשיבו לשירים של חיים חפר ויוחנן זראי בערבי ה' מחול של דליה. הזמר אריה לביא, שפתח את תוכנית תצות של מפגן המחולות, ניגש אל הקרופון והודיע: "אשר לכם את טלע אדום, של חפר וזראי."

השיר הסתיים. הקהל השתולל במחאות' כפיים סוערות, דרש לשמוע פעם נוספת. לביא המשיך בתוכנית. רבבות הצופים היו בטוחים כי יוכלו להוסיף ולשמוע את השיר שהתחבב עליהם — מעל גלי האתר, בתוכ' גיות כבקשקת או באחת מתוכניות הבידור. הם טעו. הם לא ידעו כי לביא פתח את תוכניתו בכזונה תחילה בהשמעת טלע אדום. היתה זו הפגנה קולנית נגד הצנוורה האל' מוגית אך הסקנית השוררת במדינה, והמעדיפה להשאר אלמונית. כי טלע אדום, כמו שני פמונים

נגד

עלילותיהם של

קולק

אלמגור

זראי

הפר

יסארים לתרבות!

הפעם היה הנימוק מוסרי. "זוהי פורנוגרפי ראפיה", הודיעו אבירי המוסר של קול ישראל ממליתיו של אנקש, מן הבלאדות המפורסמות של גאון הבמה האירופית, בר תולד ברכס. העובדה שבקעת ובעונה אחת בה נפסל אנקש, זרם גל של בדיחות גסות בתוכנית שלושה בסירה אחת, לא הדאיגה אותם כלל. "אי אפשר לשדר זאת", התחסדו בנסינותיהם לנמק את האיסור השרירותי.

לא היתה זו הפעם הראשונה שמנהלי קול ישראל פוסלים לשידור שירים בלתי מוסריים כביכול. בפעם הראשונה עוללו זאת ליוחנן זראי ודן אלמגור, שחיברו והלחינו את שיר הפריון, להצגת מושה ווינסילאטור של תיאטרון זירה. בשיר הפריון סיפר אלמגור על בעיה כאובה:

בחור ושמו שאול
אהב מאד יעול
הלך בטכניון
ללמוד שיטות פריון

אך הפריון, אך הפריון,
אינו נרכש בטכניון.

המשך שאול ללמוד
ארבע שנים תמימות
גמר הטכניון
כמתנדס פריון

אך הפריון, אך הפריון,
אינו נרכש בטכניון.

שאל נשא אישה,
נאה ורגישה
עברו חמש שנים
אין זכר לבנים

אך הפריון, אך הפריון,
אינו נרכש בטכניון.

גר איש ליד שאול
סנדלר ושמו בולבול
ולו בלי עין רע
בנים כבר עשרה

אך הפריון, אך הפריון,
אינו נרכש בטכניון.

מוסר השכל ברור
למהנדסי יצור:
אם רצונכם פריון
לא די ברשיון.
לכך דרוש, דבר אחד
ומה זה?
נחשו לבד...

פרנסי קול ישראל לא רצו להשאיר את הניחוש למאזיניהם. בשעה שעשרות תקליטים אמריקאיים וצרפתיים פוזמו מעל גלי האתר הישראליים פזמונים חריפים ומפולגים פלים הרבה יותר מזה של אלמגור וזראי, אסרו הם את שידור התקליט שנפץ ברחבי הארץ באלפי העתקים.

★ ★ ★

מה מותר, מה אסור?

תכן וארבע דוגמאות אלה של צנזורה אמנותית בלתי-רשמית, עלידי אנשים אשר איש לא הכיר בכותבם לפסוק הלכה בדבר המזון הרוחני אשר אפשר להגישו לאורח הישראלי, נראות עדיין כמעשים בלתי-נבונים של נערים שובבים.

אולם הסכנה העלולה לצמח ממעשים אלה היא אימה וממשית. ידועים מקרים בהיסטוריה הלא-רחוקה, בהם החליטו קומיסרים ופקחים רעיוניים מה מותר לכתוב, ומה לשיר. תחילה אסרו להשמיע שיר, אחר כך אסרו את המשוררים.

לשמוח לפי הוראתיו של קולק. אחרי שבמשך כמה ימים דרש הקהל את סלע אדום ורק את סלע אדום, חזר אריק לשיר את השיר. בכמה הודמנויות שמע גם קולק את השיר שהמליץ לגנוז, העלים עין.

לכאורה נדמה היה שהתקדמה חוסלה. את סלע אדום, שהוקלט בקול ישראל, החלו שרים כמעט יום יום מעל גלי האתר. לפתע, נעלם השיר מתוכניות השידור. "משרד הבטחון אסר את השמעת השיר", ספרו כמה עובדים לידיהם.

מנהל משרד הבטחון הוא שמעון פרס. פרס הכחיש את הכל: "לא אסרתי, אין לי זכות לאסור ואני לא מתערב בענינים כאלה."

בכל זאת לא הושר עוד סלע אדום בקול ישראל. "משרד הבטחון אסר את השיר", כתב מאיר הרניק, האחראי על תוכניות מוסיקה עממית בקול ישראל, לעובדים בתל-אביב. "מצערים, אי אפשר להוציא את סלע אדום מן התקליטה", הודיעו האחראים למחסן התקליטים, לעובדי השירות שהתקשקש להשמיע דחקא את סלע אדום בתוכניתו.

המעוניינים בהשמעת סלע אדום, תבעו הסבר. לדר ישיעהו שפירא, הממונה על השידורים העבריים בקול ישראל, היה כבר הסבר חדש: "מאחד הקיבוצים של השומר הצעיר דרשו להפסיק את השמעת סלע אדום, בטענה שהוא מעודד את הנוער להליכה לפטרה."

בפעם הראשונה נרמז מה היא סיבת האיסור על סלע אדום. כמובן שהיתה זו טענה מגוחכת. כי גם אם אפשר למצוא בסלע אדום מוטיבים ליריים גונים, העלוי לים אולי לעודד מחשבות רומנטיות של טיול הרפתקני לפטרה בלב כמה מאזינים הרפתקנים, הרי אי אפשר היה ליחס גורם מעורר כזה רק לסלע אדום. במקרה של נסיון ממלכתי לכדא הרפתקנות, צריך היה ההסגר לחול בעת ובעונה אחת גם על הקאבר פין של מרק טחין, רובינזון קרוזו של דיפו ועלילות רובין-הוד, אגדות השודד המפורסם ביערות בריטניה.

פרס הכחיש, שפירא לא יכול היה למצוא את מכתב השומר הצעיר ואת העתק ההחלטה הממלכתית בדבר האיסור על סלע אדום, ואילו על עובדי שירות השידור נאסר לחלוטין להשמיע את השיר.

★ ★ ★

נימוקים מוסריים

רפתקני פטרה וחובבי שיריהם של חפר-זאילביא לא היו הנפגעים היחידים מהצנזורה האלמונית, המטילה את מרר תה על אמני ישראל. בשעה שקומיסארי תרבות באחת מלהקות הבידור פסל להצגה את אחד ממערכוניו של יורם מטמור, מפני שהוא "אינו מתחם ברצינות לציונות", בישרו עובדי קול ישראל להעניינים כי שיר גוסף נפסל לשידור. הפעם היו קרבנות האיסור מפורסמים עוד יותר: ברתולד ברכס, שכתב את השיר אנקש; נתן אלתרמן, שתרגם אותו לעברית; ואלכסנדר אבי רמוביץ, שהלחין את המוסיקה.

אנקש הוקלט מפי אריק לביא, שהזמין את העיבוד אצל אלתרמן במיוחד עבורו, מצידו השני של תקליט סלע אדום. אנקש הוא סיפורה של פרוצה גרמניה, אשר פושע בשם הנס התאהב בה. משנתפס הנס באחד הימים ונידון למות, היתה בקשתו האחרונה לראות שוב את אהובתו. הוא רצה אותה בפגישתם האחרונה.

גלגל השמש על ראשם הלם והם נושמים אבק, מדבר וחום ולפתע כמו קפא בהם דמם. ראו הם את הסלע האדום.

הו, הסלע האדום — האדום!

מטח הירות היה קצר גנח אחד: נפצתי, וידום. ענו רעיו בפה מלא עפר הגענו אל הסלע האדום.

הו, הסלע האדום — האדום!

מעבר להרים ולמדבר אומרות האגדות ישנו מקום שאיש ממנו חי עוד לא חזר והוא נקרא הסלע האדום.

הו, הסלע האדום — האדום!

★ ★ ★

שירים עליונים בעשור

קבצת הפנים במועדון התיאטרון, שם הושר סלע אדום הראשונה, היתה גלי הבת. המסובים דרשו מאריק הדרן את רי הדרן, חברות התקליטים פתחו כבר במשאומתן. מנהלי תוכניות הבידור של קול ישראל וגלי צה"ל קבעו תאריכים להקלטתה.

ואז, באחד הימים, ביקר מנהל משרד ראש הממשלה שדי קולק במועדון. הוא שמע את סלע אדום, מחא כף יחד עם כולם בנימוס, וביקש מיד מיוסף ("פפו") מילוא לסור הצידה. אחרי רגעים אחדים נישב פפו לאריק, התלחש אתו בהתרגשות.

למחרת, כבר לא שר אריק את סלע אדום. פפו סיפר לידיו כי קולק הסביר לו, שסלע אדום הוא שיר "עצוב מדי", וכי "בשנת העשור מוטב לשיר שירים עליונים".

הקהל של מועדון התיאטרון לא רצה

היא יצירתו המודרנית של הצייר זריצקי, שהוירה לפי הוראות שדי קולק שסבר כי היצירה מטיחה את הדעת ממדור "הישי הכלכלה", העתיק אותה למדור אחר, אחרי שניסה לפסלה.

היצירה המוחרמת

השיב כספי, אחרי שכהן עמד כבר יומיים על דוכן העדים. שאלותיו של תמיר, בחקירה הראשית, היו מכוונות להבהיר את הצעדים שנקטו מיד עם התעורר חשש לגורלו של אלי תבור: הפניה למשטרה, למגן דויד אדום, לחדר מקרי אסון של בית-חולים הדסה; החקירה בין חוגי הספורט; אועקת המשטרה.

עורך-הדין תמיר ביקש גם להבהיר את הרקע הציבורי-פוליטי של הפרשה, שאל: "מה הם היחסים בין דויד בן-גוריון לבין העולם הזה?"

"אני מתנגד לשאלה זו!" התערב כספי. נימק תמיר: "הציגו בבית-המשפט את דבריו של מר בן-גוריון בפרשה זאת, ש נאמרו בכנסת. ניסו ועוד ניסו להסתמך על דברים אלה כעל דבריו של בר-סמך. אני מבקש להוכיח כי אין מר בן-גוריון משוח רר מדעות-קדומות בכל הנוגע להעולם הזה, וכי יחסו אל עתון זה הוא מלכתחילה עיון."

"אין כל צורך להיכנס לדברים אלה," החליט השופט, בנסייון לצמצם את הירי-עה, "ידוע יחסו של ראש הממשלה לכל העתונות, לא רק להעולם הזה... אך אין לספל בכך במסגרת משפט זה."

ביזבוז זמן. כספי, לעומת זאת, חקר את העד על פרטי-פרטים, מכסיב לעצם החטיפה. למשל: מי הגיע לדירת תבור אחרי ששוחזר מידיו חוספס? מתי? כהן נקב בכמה שמות, הוסיף: "אינני זוכר באיזה סדר הגיעו לדירה. לא שמשתי שם כחזקת קבלה..."

המשין כספי להקשות: "האם המשטרה הגיעה לפני אבנרי?"

העד: "אינני זוכר."

כספי: "האם אבנרי הגיע לפני המשטרה?"

העד: "אינני זוכר."

האם אשתו של תבור הגיעה לפני המשטרה? לפני אבנרי? האם המשטרה הגיעה לפני אשתו של תבור? האם אבנרי הגיע לפני אשתו של תבור?

עד כי נאלץ השופט עצמו להתערב: "הי לא העד מסר את שמות הנוכחים והצחיר שאינו זוכר באיזה סדר הגיעו. האם אתה רוצה שיענה חמישים פעם שאינני זוכר... אבקשך לא לכבד את זמן בית-המשפט!"

קריאת-תגר. שעה אחרי שעה נשאלו השאלות. תמיר קם, הפנה לעבר הנאשמים ופרקליטם קריאת-תגר מהודות: "אדוני ה שופט, עד עתה לא שאלו את העד שאלה אחת היכן היה הוא בשעת הפשע, מה עשה הוא במועד החטיפה. והלא מאשי-מים אותו בביצוע החטיפה. אני מצהיר שלא אתנגד אם יחקרו אותו שבוע ימים על חלקו בחטיפה, או ינסו להוכיח כי הוא אשר חטף את תבור... אבל אני מתנגד ל ביזבוז זמנו של בית-המשפט, זמני וזמן המתלוננים."

אך גם התגרות ישירה זו לא הועילה. כספי המשין לערם גיבובי שאלות-טרק. הוא לא נראה כאדם הממהר לחשוף את האמת בפרשת תבור. היה ברור שהוא ו שולחיו מעוניינים לדחות את ההכרעה בכל מחיר.

דרכי אדם

זנות בזריקה

ארבע שנים סבלה סופי כהן ממחלת הדיסקוס בחוט השדרה. כאבים עזים היו נוקפים אותה מפעם לפעם, משבשים מיד את מהלך עבודתה במשך ביתה בשכונת ספירא בתל-אביב, שם התגוררו היא, בעלה שני ילדיה, בת ובן. משפחת כהן, שעלתה בולגריה עם הקמת המדינה, לא התלוננה עולם על קשיי פרנסה. חיים כהן, בעלה ל סופי, מצא את פרנסתו בבית-מלאכה לן למטריות. מפעם לפעם היתה גם סופי אה לעזרת בעלה, עוסקת בשלבי היצור אחרונים של מוצר שימושי זה.

כשגברו הכאבים בחוט השדרה, פנתה פי לעזרת מומחים. רופא המשפחה, ד"ר משכונת ספירא, שלח את האשה הסובלת ית-החולים אסותא. פרופסור ספירא, ה מחה לטיפול בחולי חוט השדרה, קיבל תחת תחת פיקוחו. אחרי טיפול קצר, תקנה לסופי חגורת מגן, שעזרה מאד שכת כאביה.

לפני שלושה חודשים תקפו הכאבים שוב כופי כהן. פרופסור ספירא, שבדק אותה גנית, ציחה על מערכת שלמה של טפולים גניים, שהיו צריכים להקל על מחלתה. (המשך בעמוד 12)

הפכיוכה בנעיראק

העיראקית תתבסס על עקרונות האו"ם, ותעמוד בקשרי אחוה עם כל המדינות הערביות והמוסלמיות. האזרחים מתבקשים לשמור על השקט, ובמיוחד לא לפגוע באזרחים זרים. "כולנו יד אחת," סיימה אחת ההודעות, "נשבענו לשפוך את דמנו למענכם, ועל כן בסחו בנו שנשלים את המשימה הקדושה."

ההודעה המעניינת ביותר היתה גם המ זעזעת ביותר. היא הזכירה באלמות מהפכה אחרת, שאירעה באותו יום של ה-14 ביולי, לפני 169 שנה, כאשר כבשו המוני פאריס את מיבצר הכאסטיליה. ההודעה: האמיר עבדול איללה, צאצא הנביא, הוצא להורג. גחיתו נתלתה בכיכר ההגנה, במרכז העיר. "צאו לדחובות וראו את מדכאכם תלוי, והעם יורק בפניו!" הוזמן השדרן. היה בשידור גם רמז כי לא רק דודו של המלך נרצח. "ברחובות מתגוללות שתי גחיות!" הודיע הקריין בסיפוק רב, "אחת היא של אותו אדם שניסה להתעלות מעל לכל העם, השניה היא של אדוננו, בשידור מאוחר יותר הכריז בנימה הרת-גורל: "אויב אללה מת!" הרמז העבה נתפרש כאילו גורי אל-סעיד, "אויב אללה," הומת אף הוא, במשפט לינק, עם אדונו עבדול איללה.

★★★

"אללהו אכבר!"

הראשונים ששמו לב לשידור ה גורלי, ממש כאילו ציפו לו מראש, היו הסורים. רדיו דמשק חזר על הודעות בגי דאד, מיהר להוסיף כי רע"ם הכירה ברפוב ליקה החדשה. כעבור כמה שעות השיבו הקצינים העיראקים את המחמאה: הם הכירו ברע"ם, הודו לגמאל עבד אל-נאצר. מן הפרטים הראשונים, היה ברור כי המהפכה העיראקית בוצעה כמעט לחלוטין לפי הדוגמה המצרית מלפני שש שנים, בה הודח פארוק והועלתה לשלטון קבוצת עבד אל-נאצר. אפילו שמות הארגונים ש פעלו במחתרת — הקצינים החופשיים ומועצת ההפיכה — היו זהים.

לא היה כמעט ספק כי ההפיכה אורגנה במשותף, על-ידי המבצעים העיראקיים ו המושכים-בחוטים המצריים. מזה שנים מנהלים הנספחים הדיפלומטיים המצריים — בתוספת צבא של סוכנים חשאיים — פעולת חתירה מאומצת נגד ממשלת עיראק, בתוך גבולותיה של מדינה זו. לא פעם גם נתבקשו נספחים דיפלומטיים לעזוב את עיראק, חששותיה של ממשלת בגדאד היו, כי המצרים פועלים בקרב הסטודנטים ו הפועלים המאורגנים בערים — חומרי-התב ערה הפוליטי הדליק ביותר בכל עיר מר-חבית. איש לא העלה על דעתו כי המאמץ העיקרי נעשה דווקא בקרב הקצונה הצבאית, וכי הוא עתיד להצליח במידה כזו.

על כן, כאשר שודרה ההודעה הראשונה על ביצוע ההפיכה, צהלו רדיו קהיר ודמשק ורוננו בכל מיקרופון, כשותפים בפועל ל חתונה. רדיו דמשק השתף בדברי פרשנות, שנשמעו כליריקה מדוקלמת.

השיב כעבור שעה קלה, "שרות השידור של הרפובליקה העיראקית מבגדאד": "המלו כנות חלפה עד בלי שוב! קומו ערבים אצילים! קומו בני המולדת המשוחררת! שירו ושמחו, ואמרו עמנו אללהו אכבר, אללהו אכבר, אללהו אכבר והכבוד לערבים!" ומיד דהדו צליליו ומילותיו של שיר אדיר: אללהו אכבר, אללהו אכבר, אמרו עמנו אללהו אכבר — השיר שהפך להימנון התהיי לה של עבד אל-נאצר, אחרי מערכת סואץ.

★★★

קשר נגד חוסיין

מסביב לכדור הארץ הגיבו תחנות השדור, כל אחת בדרכה. הקריין הערבי של הבי.בי.סי. דיבר בנימה, שהזכירה את

חברת התעופה העיראקית נחת במסלולו. אולם מתוכו לא יצאו המלך והפאשא. מקבלי הפנים המשתוממים המשיכו ל המתין בחדר-ההמתנה. הם חיכו בעצבנות שעות ארוכות, עד כי התברר להם ללא צל של ספק כי האזרחים מכבדו לא יופיעו. ועידת הארבעה מתה בטרם גולדה. כי העיראקים היו עסוקים אותה שעה בבקעה קרובה להם יותר מאלה שהוצעו ל סדר היום: הפיכה צבאית בארצם.

★★★

"אויב אללה מת!"

היריעה זר-אשונה הובוקה לעולם הנדמה על-ידי רדיו בגדאד. כבר בשעות הבוקר של יום שני הודיע קריין נרגש: "היו הקצינים החופשיים! היום יומכם, יום שיחרור האומה העיראקית מהאימפריאליזם ומשרתיו." הוא המשיך והודיע כי במשך הלילה תסס הצבא העיראקי את השלטון, הקים מועצת הפיכה שתשלט עד לבחירת נשיא. "המלוכנות בוטלה, עיראק רפובליקה!" בזו אחר זו נמסרו שלוש הודעות ארוכות, מטעם השלטון החדש: הרפובליקה

נמאל עבד אל-נאצר מטייל עם מארחו, המארשאל טיטו היגוסלובי, באי בריוני. המהפכה בעיראק פרצה בשעת פגישתם של השניים, בה נוספה חשיבות לנשיא רע"ם נכחד ממנהיגי הגוש הנייטרליסטי. ההלך ומוסיף למשקלו הפוליטי.

בריוני

אנסרה

פגישה זו לא נתקיימה — בין המלך פייצל העיראקי, נורי אל-סעיד וראש ממשלת תורכיה מנדוס. הלאומנים התנגדו לפגישה זו.

ביירות

צילום זה צולם בעת ביקורו האחרון של מלך עיראק (מרכז) בבירת הלבנון, בחברת דודו, האמיר עבדול איללה. מימין יושב הנשיא כמיל שמעון. המהפכה

בעיראק פרצה השבוע, שעות אחדות לפני שהמלך וראש ממשלתו המריאו לועידה מוסלמית באיסטנבול, שבה עמדו לדון בהצעה העיראקית להתערבות צבאית גלויה בלבנון.

מיד בעיראק, לאינטליגנציה המתלבטת ניתנה נקודת-אחידה מעשית. מקהיר החל זורם חשול של סוכנים, כסף, נשק ושידורים. הסתה, הנחשול הגיע לשיאו גיאומה בתקופת מיבצע "רואק-סיני", ולאחיו. נדמה היה כי אחד מן השניים חייב להישבר בזמן הקרוב.

בישיבת ממשלה מייסרת, שנערכה משעה שתיים אחרי חצות ועד לצהריים, החליט העיראקי להציע עזרה צבאית לעבד אל-נאצר, לנתק את יחסיו עם צרפת ולהודיע לאנגלים כי לא יושב עמם בבית בגדאד עד אשר יכוגו ממצרים. אך צעדי-הפיוס המרים לא הועילו; הסורים פוצצו את צינור הנפט העיראקי — דבר שגרם הפסד של 60 מיליון דולאר לעיראק. במסול, בג' וקוט אל-י פרוצו מהומות, בהן נהרגו 20 איש. בבגדאד, הפגינו אלפים איש, כשי בידיהם תמונות של עבד אל-נאצר ובפיהם הקריאה: "הלאה המלוכנות! יחי גמאל עבד אל-נאצר, מנהיג כל הערבים!"

נורי אל-סעיד, הנושא בכיסו תמיד אקדה, הכריז על משטר צבאי. הוא סגר את בתי הספר, פיזר את בתי-הנבחרים והשליך 300 אורחים לבתי-סוהר. אך החדירה הגא צרית לא חוסלה. אות-האזהרה הרציני הרא שון ניתן כאשר נוצר החשש כי עיראק תפלוש לסוריה, בעת שזו עברה בגלוי לצד ברית-המועצות. ידיעות שהסתגנו לעת-נאות המצרית אמרו, כי קצינים עיראקיים הודיעו שיסרבו למלא פקודה לפלישה כזו.

★ ★ ★

הנחר השישי: נפט

מאותו רגע החל מירון-שדים. נורי אל-סעיד נדחף יותר ויותר לנחש. אנטי-נאצרי, בשעה שבתוך הצבא העיראקי גברה ההשפעה של "רע". השאלה היתה: מי צור עובדה מוגמרת? השבוע, כאשר לא

טון רשיד עלי אל-קיילאני, הכריז על הצ' טרפות ארצו אל הציר הגרמני-איטלקי. הבריטים היו נאלצים לנהל מלחמה קצרה אך נמרצת כדי לכבוש את הארץ בחזרה מידי אל-קיילאני, אשר לצידו התייצב רוב הצבא העיראקי — כשם שהתייצבו השבוע ראשי ההפיקה אשר הללו את "הלוחמים האצילים של 1941".

אותה תנועה לאומית גאתה שוב ב-1945, אחרי שגורי אל-סעיד חתם על חוזה עיראקי-בריטי בפורטסמות. הפעם היו ההפגנות כה חריפות, שראש הממשלה נאלץ להתפטר.

★ ★ ★

אקרה בכים

סימתו המוצהרת של נורי אל-סעיד תמיד היתה: "צריכים להיות מע-שיים — אין מקום לאידיאליסטים". והשקפה זו הנחתה אותו בדרך שיתוף-הפעולה עם המערב. הוא האמין כי רק בדרך זו תצליח ארצו להתפתח בהדרגה, לא-תלות מוחלטת. אך המאורעות במרחב התקדמו במהירות מסחררת, שלא נתנה למדינאי הזקן את השהות לצעוד בדרך ההתפתחות ההדרגתית. על הבמה הערבית עלתה דמותו של המצר כן הוהט גמאל עבד אל-נאצר, המיצר האופייני ביותר של דור הלאומנות החדשה. לא היה מנוס מן ההתנגשות בין הביכבאשי המצרי לבין הקולונל התורכי לשעבר.

השפעתו של גמאל עבד אל-נאצר ניכרה

עד כה עמד נורי אל-סעיד בראש 14 ממשלות עיראקיות, כשנספר התפטרות יות נעשה מרצונו הטוב.

ואו, לעת ערב, הודיעה סוכנות רויטר: האמיר עבדול איללה לא נרצח; הוא עומד בראש הכוחות הלאומנים למלוכה, המגינים על ארמון המלך. לא ידוע דבר על גורלו של המלך פייצל. נורי אל-סעיד הצליח ל-הימלט. קרבות התפתחו בכל רחבי המדינה.

★ ★ ★

"ניבורי 1941"

יה זה קרב שהתבשל במשך שנים ארוכות. זה מול זה התגבשו שני מח' נות: האחד של נורי אל-סעיד וחסידיה, אני שים אשר לחמו בשעתו את מלחמת הלאו-מנות הערבית נגד השלטון התורכי, עברו תוך כדי כך לשיתוף-פעולה רצוף עם האנג-לים. מול מחנה זה, המורכב מאפנדים בעלי קרקעות ומשייכים בדואים רבי-השפעה, הת-ייצב הסוג, החדש של לאומנים ערביים: סטודנטים, פועלים ומשבילים, שהתרכזו בעיקר בערים הגדולות, ובקצונה הצעירה. את שלטונו ביסס בית המלוכה על ה-כים וראשי השבטים. חוק הבחירות נוסח ונה שנתנה להם עדיפות מספרים מכרעת בהנבחרים. מיליוני תקציב הפיתוח, מ-הנפט, זרמו בצורה זו או אחרת

דוכאה תמיד כל תנועת נוגי האינטליגנציה העירוניים. קלה היתה המשטרה משי-ת צעירים לבית-הסוהר.

תנועה הלאו-את השל-

הפרסטיגיה של תחנה זו במלחמת העולם ה-שניה. אולם הוא רק ציטט את בגדאד.

אללה, הבירה השניה של האיחוד הער-שמי, התעלמה לגמרי מן המתרחש במהירות החדשות של אחר-הא לנחוצו למסור כי המלך-ת הממשלה בארמונו, ופירסם עצמו כמלך האיחוד הערבי פייצל" ואת חאבס אל-קד עליון של כל הכוחות המאורעות בעיראק "יסו" הבטיח הקריין. לנכון גללות את מלך, אולם מלוגי-ישיבה זו גילה ימים נחשף יחר, קצין-אללה.

זמן לדליה, מסתדר הכל בכי טוב. חיסגאל עם אמרגניו רוקד על קברם של התיאטרון הישראלי והתרבות המקורית, גרקוד אנחנו בדליה. הבה נצא במחול.

★ ★ ★

הקפקה הזקן והטוב

תיקים, מזוודות, ילקוטיצד, ילקוטי גב, מטפחות, כובעי טמבל וכובעי קש קפאו בבת אחת. שעת האפט: שמונה וחצי בדיוק נמרץ. האור כבה, המחוללים יחוללו.

הכל נהדר, הכל יפה. מצעד המחולות של אלף וארבע מאות רגלים, שלש חצוצרות תוקעות ושבע מאות גופות, גורף מבול של שבעים אלף ידיים מוחאות. השוטר על היציע משתולל משמחה, הוא מוחא כף גם מחוץ לגבולות תפקידו. "יופי, לוחשת נערה בת 16 לחברה בן ה-17. נהדר!" צוחקים מהשורה מאתיים חברי עין-השופט. "הנדרבר", מאשרים זקני מלב"ן שליד הבמה. אדום, ירוק, לבן וצהוב תופסים את שלוש הבמות. "להדליק את כל האור על הבמה", מורה שולמית בת-דורי בטלפון, לעמדת החשמל שלמטה. האור עולה, ה' מחוללים יורדים. מעמד דליה החל.

מסבת העשור. עשרה ברושי-ענק מסמלים את עשר השנים. הטקסט קלוש למדי, גם הרעיון. הביצוע לא טוב משניהם, אך ה' מחזה נמשך. הקהל נוח וסלחני. מה שבא אחרי כן מתפה על הכל: "מסביב יהום הסער, אך ראשנו לא ישח...". מפומים בחורים תשופים בדבקה פלמ"ח. התנועות מסוגנות, הביצוע מצוין, הקהל מבסוט. אחד הבחורים הוא דתי. הכיפה שעל ראשו נוצצת בזרקורים. הבחורים יחפים. הפלמ"ח היה צבא עני.

הדבקות מדביקות בהתלהבותן את האמפי' תיאטרון משורה אל שורה. באהל התזמורת רוקד "סמן ימני" בראש המחנה. את שמחת הנצחון רוקדים אנשי איחוד הקיבוצים; את

נוסעים לדליה. נוסעים תל-אביביים עם תיקי משרד מלאי כריכים ובסחודרים עבים; נוסעים חברי כפר-סולד במטפחות צהאר, חולצות לבנות ומכנסים כחולים; נוסעים ירושלמים עם פנים חיחרות; דוה' רים שוטרי-תנועה עם שרחלים לבנים, וה' מון רב של קצינים וחיללים, רפתנים מיגור ועובדי מטעים מאילון, גננות ממשר-העמק ותלמידי מוסד מבית-אלפא. חג לנו היום, חג לרגליים. חג לאקורדיון, חג לסמבור הערבי, חג לצהלת ה"הו!" הגרונני, וחג לחלילית הצנועה.

צלעות האמפי-תיאטרון העצום והזקוף שחורות מבני-תשורות. אנשי מגרה פוג' שים בצהלה את חברי בארי, נערי הנח"ל של גירים מתחבקים עם חבריהם מסאסא. דליה צועדת בעצמה; בשורות ישרות באים גיבורי היום. הם מצטרפים אל חבריהם שבתפקיד, סדרנים וסדרניות, מוכרי תכניות ומראי מקומות. "לכאן חבר, בבקשה חבר, תודה חבר, אל תחזק חבר, יש זמן ויש מקום, חבר."

כל ישראל חברים. אפילו התיירת ה' שמנה בכובע הנוצה האדום, המזיעה כספי טפת ודורכת על היבלות של כולם, היא חברה. "את משתתפת חברה?" שואלת את התיירת חברה אחרת, הסבורה, בצדק, ש' כובע הנוצה הוא חלק מתלבושת של ריקוד עם אלמוני. "אי דונט אנדרסטנד, מדאם," עונה החברה האמריקאית.

"איך המרגש, רן?" מטלפנת מן היציע אל הבמה שולמית ("מיתה") בת-דורי, גי' בורת היום, "הראש צלול?" מיתה נרגשת מאד. ארנק על שכמה, מט' פחת-דליה צבעונית על כתפיה וסלפון בידה. לידה, חברה לעבודה: תרצה הודס, גורית קדמן שהיתה פעם גרט קאופמן, גרטורד קראוס שנשארה גרטורד קראוס, וישעיהו אברך. מן הצד פוזלים לעברם הקומיסארים: טדי קולאק ודודי ניב, היושבים כמיותרים מן הצד. גם בלי עזרתה של חצות העשור, שדאגה מאד להבכור ולא נותר לה כמעט

החג המרכזי של התנועה

לידג

אס'הופלנו להקת מועצת פועלי פתח תקוה.
 עולים חדשים מבית הספר החקלאי על שם
 חיצמן מפתיעים במקוריות ובתבונות.
 "מי יבנה, יבנה בית בתל-אביב?" מסתבר
 שאת המלאכה הזו אין אנשי הפועל תל-
 אביב משאירים לאחרים. הם מבטיחים לעשות
 זאת בעצמם. כשסרטי הרוק אני רול לנגד

דועה דועה

לחניה ממושכת באמפיתיא

חוק המקורית הפך לחוויה עממית והפגנה רבתי הייס, היידי!

פסיעות הסחיג מהנשף האחרון הם מבצעים את הוראותיו של ריקוד הישראלי יונתן כרמון. התוריד כלאיים. המסקנה: אם תל אביב איתו כשרון מקורי, מוטב למסור לה לאחרים. כדאי לפחות להכריז ילילי תזכה בו דחקא גורית קדמון?

(בפינה הימנית, למעלה): המשיכו לצפות ברוקדים. ריקודי חיילים רדפו את הערבית: הצירקסיה פיתחה מקום לריקודי פחים תימני וריקודי הרועים (למעלה) זה בזה, ללא רגע של הפוגה בתכנית וללא שיעמום לקהל הצופים הנלהב.

קנים עם נערים יצאו במחול השרלה. כשסיימו זקני מלבין את הריקוד החסידי המסורתי, הצטרפו אליהם מחור צעירים, שחובלו אותם אחר כן בכבוד גדול אל השורות הראשונות של הקהל.

כדי שלא יסתובבו רוקדים מובטלים מאחר רי הבמה, חפרו להם שוחות מכל צידה. אחרי הכנס אפשר יהיה להשתמש בהן למטרות אחרות. אולי כדאי לקבור בתוכן דעות קדומות על תרבות מקורית. בשביל אלה שבאו לארץ אחרי דליה הראשונה והשנייה, ובשביל אלה שארונותיהם מלאים נעלייבית מרופדים בעורות שפנים יקרים, הכין שלום חרמון את ריקוד ה"קפקף". הקפקף הישן והחתיק מן המקלחת הקיבוצית האגדתית, שחתיקים נאנחים על ידה, כשהם ממהרים למקלחת הפרטית ש' בדירתם. הקפקף הוקן והטוב שרק נערי עליית הנוער וטירוני הנח"ל משתמשים בו היום, זוכה לריקוד מקורי. הנוסחה: קצת מריקוד העם האמריקאי, קצת הומור מקורי, קצת עליונות של ממש וכמה תנועות חדשות. מאוחר יותר, בסוף החלק השני, מדגים שלום חרמון משערי העמקים פרק נוסף מכשרונותיו: קומה על גבי קומה, רוכבים ילדי דליה על אבות שערי העמקים. עמק קומה ב' מוסרת התוכניה את שמו של הריקוד החדש והמעניין. בקרוב, קומה ב'.

★ ★ ★

כורדים כמו הפועל ת"א

דבקה, דבקה כפולה, צירקסיה ו' ריקוד הרועים. "אלה הם ערביי ההסתדרות", לוחש אחד הנמצא בעניינים. הערבים יורדים, זקני וזקנות מלבין עולים. בכינור מנגנת זקנה בת 70. פעם היתה הכנור הראשון בתזמורת הפילהרמונית של חיפה. כיום היא משגעת 35 אלף איש, המוכנים לסלוח לה על כל זיוף — ובלבד שתמשיך לנגן.

הצירקסים מתגייסים כבר לצה"ל, למה שלא ירקדו בדליה? הם רוקדים ועוד איך! הם הביאו אתם ילד קטנטן, הרוקד יותר יפה מילד גדול. הם רוקדים צירקסיה רגילה וצירקסיה כפולה. הם מנגנים בחליל שיש לו טון אחד כמו אועקה וטון שני כמו סירנה. נהדרים, הצירקסים.

החלק השלישי מתחיל. מצלע ההר יורד עוד קיבוץ. קיבוץ גלויות על הבמה. כורדים רוקדים על במה אחת. קוצינים על השניה ותימנים עם פח גדול על השלישית. הכל יפה, הכל עשוי בטעם, הכל מתוכנן. הקור צינים מצלצלים בפעמונים. למי? התימנים רוקדים עם מקלות קפ"פ. הכורדים רוקדים לא כמו כורדים, כי אם כמו להקת הפועל תל אביב. ממש פרופסיונאליים.

החלק השלישי הוא חלק צבאי. הצנחנים רוקדים משהו גורא מצחקי. "אולי יציגו אותם מכאן", מציץ מישהו מעשי בשורה הארבעים ושמונה. הנח"ל סובים יותר. ה' שרונים אפילו מצוינים.

את המכונה, הגדול והטוב בריקודי הערב, מכוננים בכשרון רב פועלי חולון. על ה' ריקודים מנצח יואב אשריאל והמכונה היא מכונה של ממש. איזן, ברזל, פלדה. "יופי!" צוחח האיטודיון. "עוד הפעם!" ויקים התל אביבים, הירושלמים, אנשי ה' ליל ותושבי באר שבע. "עוד הפעם!!!" אין עוד הפעם. עוד הפעם? בעוד שלוש ארבע שנים, בדליה, באמפיתיאטרון שיעמוד שומם עד אז, בחיק הטבע שלא ישנה עד אז, עם רוקדים חדשים, עם ריקודים חדשים, עם הצלחה לפחות כמו זו של הפעם.

לקול צלילי תוכנית ב' עוזב הקהל את דליה. אריק לביא על הבמה מבטח: "הר' רים שלא ימצאו את ילדיהם, יוכלו לקבל אותם מחר בין שמונה לתשע".

הקהל מצטער שזה עבר. בתוך תוכו הוא מצטער גם על הסדר המופתי יותר מדי, על הארגון הקר אך הנחוצ, נחוצ מאד להצלחת מבצע ענק כמו דליה.

בשוחות שמאחורי הבמה, במחנות האהלים שבצידי האמפיתיאטרון ועל היציעים ב' מעלה ההר, התלחשו זוגות והתנמנמו רק דנים. כמה מהם ישנו שנת ישרים. מכונות משא דהרו הביתה, מכונות פרטיות הח' ליקו על הכבישים. שוטרים גלגלו חבלים על ידיהם. וראשי המפגן התכנסו לשיחת סיכום, סיכום שהיה אחד ומשותף למארגנים, לצופים, לרקדנים ולכולם: היה כדאי.

הוא והיא מנצלים את יתר הזמן שנותר להם, אחרי שהופיעו על פני הבמה בריקוד, כדי להספיק ולחזות בריקודיהן של להקות אחרות שהופיעו בתכנית המחולות. לרוקדים שסיימו את תפקידם הוקצה מקום מיוחד, כדי שלא יפריעו לקהל המסתכלים.

היא והוא מחכים לתחילת התוכנית: הוא ישן על ברכיה והיא שומרת על ראשו. האופי העממי של המיפגן קרב את הלבבות, הסיר את המחיצות בין העירוניים המושבעים לבין חברי משקים ובני כפר.

אינטרמצו קצר בין ריקוד לריקוד. שני הזוגות המתעלזים צחקו למשמע בדיחה טובה, צחקו עוד יותר כשהצלם הבטיח לפרסם את התמונה.

מיהו האיש אשר סופר

היכו

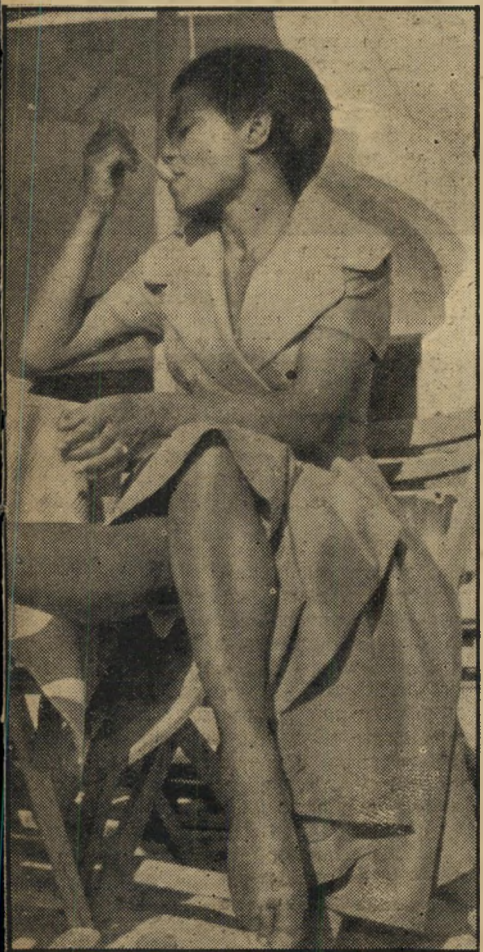
ל רוב אזרחי ישראל נודע שמו של אלי קרלין בשלהי השבוע שעבר, כאשר הופיעו עתוני הערב בכתורות סנסציוניות: משטרת לונדון חוקרת עיסוקת חברה ש' מנהלה בארץ, השאיר בלונדון חובות במיליון לירות שטרלינג ובא לישראל. מתחת לכתורות המגרות הופיעו כתבות קצרות של סופרי עתוני הערב בלונדון. נושא הסיפורים היה אלי קרלין, איש עסקים לונדוני בן 32, אשר תואר כמעורב בשערוריה פיננסית ענקית, אשר חמק מלונדון לישראל. הרושם הראשון היה: הנה שוב פרצה שערוריה בינלאומית, בה מעורב יהודי. הנה שוב משמשת ישראל מקלט לאנשים בלתי-רצויים בארצותיהם. אולם חקירה יסודית יותר הוכיחה כי הסיפור מסוכך ורבי-צדדים הרבה יותר, כשם שהאיש שעמד במרכזו היה רבי-צדדים. דמותו של אלי קרלין, כפי שצוירה בפי קרוביו ומכריו, היתה שונה למדי מן הדמות שהשתקפה מתוך הדיעות הבהולות.

בני 14, לאוניברסיטה

אלי קרלין נולד בחיפה לפני 32 שנה. למרות שהוריו היו נתינים בריטיים, תושבי לונדון, באה אמו, שהוריה היו מחלוצי הישוב, במיוחד לארץ-ישראל שלושה שבועות לפני לידתה, כדי שיהלך בארץ. את השנתיים הראשונות בחייה עד שהוחזר ללונדון, בילה אלי הקטן בחיפה. מאז, למרות שהיה נתון בריטי בעל דרכון בריטי, היה יחסו של קרלין לארץ כאל ארץ הולדתו.

בלונדון התחנך אלי קרלין במיטב מוסדות החינוך הבריטיים השמרניים. הוא התבלט על פני כל חבריו בכשרונותיו ובהתפסותו המצוינת. באיטון, וזה בסטיפנדיה ונפרס ראשון בלימודים, עבר ללמוד בהארט, בית הספר בהא הייעה של בני האצולה הבריטי. טיט, בגיל חמש התחתם מאביו.

כאשר פרצה מלחמת העולם השנייה העתיק אלי את מקום מגוריו, עם אמו ואחיו ג'ון,

הכסד נקי בסך אלפי ל"י, שי גרסה חופעתה של הזמרת ארתה קיט בישראל. ושכונת עליידי אלי קרלין, חיה אחת מתרומותיו למדינה.

תוכניות

ספיות השעשועים

הפגלגה האחרונה של התוכנית שלושה בסירה אחת (קול ישראל, יום 4, 21.30) הוכיחה כי הספנים יכולים להפליג בקלות רבה בימים הפתוחים והסוערים ביותר. הסירה שוב אינה כלי מתנדנד, המפליג באמבטיה ביתית, כי אם ספנית שעשועים של ממש.

במרכז התוכנית, שהוקלטה באולם תע' רוכת העשור בירושלים, עמדה אוסרה מדברת ומזמרת עברית, על הנושא העתיק: אדם וחיה. האופרה — טקסט דן אלמגור, מוסיקה רוברט סטאר — זכתה בפי שם עין ישראל, רמה סמסנוב ורחל הריזו לביצוע שלא היה מבייש גם אופרות רציניות.

נחמיאס, נחמיאס עמי! — שיא התכנית היה בשתי סדרות שאלות לזחלת. תחילה הוצגו מספר מקצועות, אשר אנשי הצחת היו צריכים להשיב מה הן התכונות הנדרשות לבעלי אותם מקצועות.

התכונות הדרושות לתפקד משטרה — דן בן-אמון; נחמיאס נחמיאס עמי! — שלום רוזנפלד; נאמנות למדינה ולמישרתה. לתופס כלבים — בן-אמון; תפיסה מהי-רה.

למוהל — בן-אמון; עין חדה. רוזנפלד: אחריות לכל מילה. גבריאל צפרוני: די-קנות. שיבוא בזמן כדי לא לעצבן את הקטן.

למחבר ספרות ילדים — שלום רוזנפלד: חוסר כשרון כמו לסופר, אבל מנוקד. למארגן תדרוכות — רוזנפלד: לשאוף לכיבוש ולהיות מוכן לשממה. בן-אמון: תערוכה לא משחקת רול גדול.

מוזיקה קללת. חלקה השני של הסדרה היה שידך כולו לדן בן-אמון. שאר חברי הצחת, שהתבקשו להוסיף קללות עבריות חדשות למילון העברי, נראו חיחרים לגוכח צורות הקללות המקוריות של דן, שסינוג לפי מקצועות שונים:

לנהג: שיקח אותך טרפיק, נבלה קטנה שכמוך! שתירדם בקסטל ותחזורר בחדסה. לרופא שניים: שיעקרו לך את השניים עם טרספור. שיקדחו לך חור במקדחה חש-מלית שמעבירה וזה. שיעשו לך סתימה בלית של שיקדחו לך בשניים עם קומפרטורים של מחלקת עבודות ציבוריות. שיכניסו לך את גשר הירקון בין השניים.

לעונאי: הלואי שיקבעו פרס על שמך זל, שתזכה להיות סופרו המדיני של לאשה. שישאלו אותך מה נשמע ולא תש-מע. להלואי שמך יופיע בעתון בצירוף המלה איננו. שלא תרחיק נחת בהעולם הזה, כתבלבך שכמוך.

לחקלאי: שתיפול לתוך קומביין ותצא בחבילה. שתזרע עגבניות ויצאו לך קישור אים מהאזניים. שתעבד 120 שנה את האדמה, אבל מלמטה. שהבן שלך יגן על כינור. חבל רק שאנשי הצחת לא התבקשו להמציא ברכות לקול-ישראל. אחרי שדחקא בעונת הקיץ, גרושת התכנית המשעממת, הופסקה התכנית הפופולרית ביותר בסימן שאלה גדול לגבי קיומה בעתיד, אין ספק שאנשי הצחת יכלו להעלות כמה רעיונות מקוריים בשטח זה.

תדריך

המיסדרים המפורסמים מטה עשויים להיות מעניינים: שינויים אפסריים.

זרקור על המזרח (קול ישראל, יום 7, 20.00) — סדרת סימפוזיונים, לא אקטואלית ביותר, בענייני האשה הערבית. המשתתפים: נווזה דארחיש, יוסף ואשיק. אולגה קאפליוק וד"ר חיים בלנק.

מדרום ומים (קול ישראל, יום 7, 21.30) — אלימלך רם מעמיד את המיק-רופון לרשותם של עולים חדשים. בעיית החודש: הסרגדיה בכפר זכריה.

משוטט במשמעין (קול ישראל, יום 7, 18.30) — יצחק שמעוני שואל שא-לות אישיות את חברי להקת בצל ירוק, מאולפן קול ישראל בתערוכה.

יומנו של אדם (קול ישראל, יום 7, 20.10) — ש. (שריה שפירא) שריה כתב ומרים תמיר ליקטה, אפיונות מיומנו של עובד מלחמה, בבריכת-השחיה בתל-אביב.

הבריחה (קול ישראל, יום 7, 21.15) — נסיונם של גולי קניה לארגן ברי-חה המוגית, בתסכית של אמנון אחינעמי.

על ההצעה. הוא חור לאיטליו, אך לא ללקוחותיו. אלה הבחינו כבר למחרת היום בכרוזי המועצה הדתית על לוחות המודעות: "אבהר מוכר בשר טריפה", הוזהרו הלקר-חות, שחלק מהם פסק מלקנות אצל הקצב. אחרי כמה חודשים נכנע אבהר. הוא הר-ציא מכיסו את דמי משכורתו של המשגיה שמונת לאיטליו, צירף את הסכום העגול להוצאותיו. אולם צרותיו של סוחר הבשר מחולן לא נסתימו עדיין. "שני קצבים מחולן הודיעו לי שאתה מוכר טריפה", הודיע לו באחד הימים הרב ישראל גרוזיני-סקי, מזכיר הרבנות המקומית, מעכשיו יעבדו אצלך המשגיה במשכורת מלאה, תמורת 150 ל"י לחודש".

אבהר נבהל: "אני אב לארבעה ילדים,"

קרנרזריקה כהן

בו במקום, מוות

התחנן באוזני מזכיר הרבנות. אולם הדת קודמת לרחמים, גרוזינסקי לא רצה אפילו לשמוע. בחנותו של יעקב אבהר, הודיע 5000 חוזרים לתושבי חולון, אנשי צאן מרעיתו, "מוכרים בשר נבילה וטריפה". ההכשר הוסר סופית מן האיטליו.

פרנסה לנאמנים. אבהר לא רצה להיכנע. אם אין איטליו כשר, ימכור בשר טריפה. הוא גילה כי רבים מתושבי חולון אינם זקוקים כלל לחותמת הכשרות. אולם החוזרים על בשר הנבילה פגעו בו מאד. אנשים אוכלים טריפה, אך אינם רוצים נבילות, טען באוזני פרקליטו, עורך-הדין שלמה ליפשיץ: "הרבנות הרסה את פרנסתי".

הוכחה להרס פרנסתו של אבהר סיפקה השבוע לשופט השלום טרייביש אחת מלקר-חותיו לשעבר של הקצב. פתחתו באחד הימים את תיבת הדואר ומצאתי שם תודעה כי אבהר מוכר נבילות, אמרה עקרת-הבית אידה כהן מחולון, לא איכפת לי לאכול טריפה, אבל אינני אוכלת בשום פנים ואופן בשר נבילה. זה מסוכן מאד.

תזכיר

חזון העצמות

עצמות ז'בוטינסקי לא יועלו בקרוב לישראל. התנגדותו המוחלטת של ביג'י לי-מלוי צאתה של ז'בוטינסקי, כפי שגילה העולם הזה (1082), התפרסמה השבוע ברי-בים, בעת שהשופט המחוזי ד"ר יוסף למ, נשיא לשכת בני-ברית בישראל, קיבל את תשובתו של ראש הממשלה לפנייתו להגשים את בקשתו האחרונה של המנהיג הרבני-ניסטי. למרות זאת, תועלה השאלה בישיבת הממשלה הקרובה, אחרי ששר המשפטים פנחס רוזן הביע את דעתו כי על ממשלת ישראל להגות כבוד בז'בוטינסקי ולהגשים את משאלתו. . . שש וחצי שנים ישב עתה ישראל בניצויי כללא, אחרי שבית-המשפט המחוזי בתל-אביב, בשכתו בכית-דין לפשעים חמורים, מצא אותו אשם בביצוע 159 גניבות והתפרצויות, בערך כולל של 108 אלף לירות. בית-המשפט פסק, יחד עם זאת, כי על בניצויי להחזיר את הרכוש שגנל מבעלי החוקים. כזכור היה העולם הזה (1078) הראשון שהשמיע תביעה זו.

(המשך מעמוד 8)
כדי להשיג על טיפולים אלה, יעץ ה' מרופסור לחולה לפנות אל ד"ר יצחק פריין, רופא תעובד יחד עם מרופסור ספירו והגר סמוך לבית משפחת כהן. פריין סירב לספל בסופי באופן קבוע. "המשכורת ה' חדשה מספיקה לי בהחלט", הסביר השבוע. בכל זאת, אחרי שפרופסור ספירו הצליח לשכנעו, הסכים להשיג מפעם לפעם על הספול בשכנתו, כשהוא מוסר את ההוראות המעשיות לד"ר לוי.

חקירה במשטרה. ביום ששי, לפני שבועיים, הורע מצבה של סופי כהן. דינה, בתה בת 18, מיהרה אל ד"ר פריין, בשיכון צבא הקבע הסמוך. בדיקה קצרה עזרה לו לאבחן את מצבה. "את זקוקה לזריקה", קבע ושלח פתק אל ד"ר לוי, שזריק את הזריקה. ד"ר לוי, שלא היה לו נסיון בזריקות פאזה, סירב לעשות זאת על דעת עצמו. ד"ר פריין הסכים להזריק את הזריקה הראשונה בנוכחות ד"ר לוי, כדי שהאחרון יזריק את הזריקות הנוספות בעצמו. ד"ר פריין רשם את המרשם הנכון, שלל לקנות את זריקת הנובוקאין, המכילה חומר הרדמה משכך-כאבים, באחד מבתי-המרקחת הידועים בעיר.

את זריקת הנובוקאין הראשונה הוריק ד"ר פריין אישית. התוצאה הייתה מדהימה: סופי לא יכלה להסתובב על גבה ולעשות את התנועות שיש לעשות אחרי זריקה זו. הסימנים הראשונים של הלם נראו מיד בפניה. כאשר ניסה ד"ר פריין לעודדה, נשכה את ידיו מרוב כאבים. המצב נראה כלאחר יאוש. ד"ר פריין לקח אותה מיד במכוניתו לבית-החולים דונדו, שם נפטרה כעבור דקות אחדות.

הרושם היה נורעש. הוא מיהר חזרה לבית משפחת כהן, אסף את שיירי הזריקה ומסר אותם למשטרה, שפתחה מיד בחקירה. הרופא הפתולוגי הראשי, ד"ר קרפוס, הוועק מיד למקום. בנוכחותו נערכה החקירה ה' ראשונה. תאפשרויות למותה של סופי כהן היו אחרות: תוכן הזריקה יכול היה להיות מקולקל, כשם שהיה יכול להיות טריטוב. "יתכן מאד שסופי כהן לא היתה יכולה לעמוד בזריקה זו, מה שקורה במקרים מעטים מאד", אמר ד"ר פריין שנחקר כבר פעמים רבות במשטרה, והנמצא עדיין תחת הרושם הכבד של פטירת סופי. "הזרקה זריקת כאלה למאות חולים והכל עבר בשלום. מצפוני שקט לגמרי, אך המקרה עצמו הוא איום".

בעלה של סופי היה נורעש לא פחות. ידידים טובים יעצו לו להגיש מיד תביעת נזיקין נגד רופאיה של אשתו, אך הוא עצמו החליט לחכות לתוצאות החקירה המשטרתית. "איבדתי את הקר לי בחיים", אמר אחרי ששם מיישיבת השבעה לזכר אשתו. "עכשיו אני רוצה לדאוג שזה לא יקרה לנשים אחרות".

דת

טריפה או נבילה

היש הבדל בין בשר-טריפה לבשר-נבילה? בשאלה זו טיפל במשך שנים אחדות הקצב יעקב אבהר מחולון. אחרי שלא הצליח לעשות זאת בעצמו, פנה לשופט השלום יהודה טרייביש, הדן עתה במשפטם של שלושת רבני חולון, הרב יצחק גליקמן, הרב חסרמן והרב ישראל גרוזינסקי, הנא-שמים בהוצאת דיבה על הקצב התובע.

המחלוקת בדבר בשר הטריפה והנבילה החלה בין אבהר לרבני חולון לפני שנים אחדות. עד שנת 1954 היה אבהר מקבל מדי שנה את תעודת הכשרות לאיטליו מידי הרב נוב, רבה התימני של העירייה. בשהוקמה המועצה הדתית באותה שנה, קפץ על אבהר רוגזם של הרבנים האשכנזים. אחד מהם, הרב ח'ין, פרסם מודעות-ירחוב כי אבהר מוכר בשר-טריפה, למרות הכשרו של הרב נוב.

אבהר יישב את המחלוקת בהוצאת ארנקו. תמורת כמה לירות, הסכים ח'ין להצטרף לרב נוב ולהכשיר את האיטליו. הכרויים המחרימים הנסו מן הקירות.

5000 חוזרים. מרבה רבנים מרבה ברות, כשהצטרפו בינתיים עוד כמה רבנים שני רבני חולון, האשכנזי והתימני, עטו ולם על איטליו של אבהר. אחד מהם, הרב יצחק גליקמן, קרא לאבהר למשרדו אמר לו: "שמעתי שאתה מוכר בשר לתי כשר. אתה צריך משגיה באיטליו". לאבהר לא היתה כל התנגדות להעסיק שגיה, אולם גליקמן לא סיים עדיין את ברינו: "המשגיה יעבוד על חשבונך", אמר קצב הנדהם. הקצב לא רצה אפילו לשמוע

„אמנות חלוצית“ של רביעיית מועדון התיאטרון
- תן! תן! תן! -

מים שמעמדו לנו כעצם בגרון.
מנה שלישית: דג פילה ברוטב תפוזים.
את הדג יש לטגן לזכר החמסינים ואת
התפוזים יש לסחוט לזכר המיסים שטוחסים
מאיתנו עד היום הזה. מנה אחרונה: עוגת
העצמאות והעשור ממולאת בפירות וסמלים.
הרכב העונה: שתי כוסות בורגול לזכר
הבורגול. שתי כפות שמן זית, סמל הנאומים
בכנסת. כף מים לזכר המחסור במים ו-
מעט מלח לזכר הדמעות. לערבב וללוש
במערבול בסוף, זכר לבנין הארץ, ולשים
הצידה למשך שעתיים לזכר כל מה ששמו
הצידה למשך יותר משעתיים. להוסיף תמי
ריס, לזכר כיבוש הנגב, תאנים לזכר בנות
ישראל הצנועות. להכניס לתנור ולמרוח
בלבניה מלמעלה. לקשט בפרורי לחם ולה-
גיש לתרנגולות ולאוזנים.

תן! תן! תן! נוץ! החלק השני של
התכנית מוביל את התיירים לשתי תצוגות.
האחת תצוגת אופנה בסעודת המגנבית, בה
מופיעים בזה אחר זה איכר ממושבות הברון
(הם לא התלבשו ככה, אבל אל תעשו
מזה עניינים), הטיפוס התנכ"י (יהודי יקר,
תבוא עליו בריכה), איש השומר, חלוץ
וחלוצה, והיהודי החדש.

התצוגה השנייה מראה את ישראל כמרכז
לאמנות הפלסטית: „ישראל היא ארץ הפי-
טול. זה אלפיים שנה שהיהודים לא עסקו
באמנות זאת. אתם יודעים למה? עד עכשיו
לא היתה ליהודים ארץ משלהם כדי להעמיד
בה פסלים. חוץ מזה תמיד רדפו אותם.
לך תברח עם פסל של 4 טון.“

כאן מגיעה הרביעית בגופותיה פסלים
ישראליים מקוריים: „פועל יהודי מחיפה -
תראו את האגרוף. הנה ההוכחה שהפועל
הזה מאורגן. תראו איך הוא נושא את עינו
אל האידיאל. מחכה למשכורת. אחות עמי-
לים - גם כן בחיפה. פסל האחד במאי -
למעשה היו הדמויות צריכות לשבר ולנתץ
את הכבלים, שבהם קשרה הבורגנות את
ידי הפועל, אך מחוסר תקציב נאלץ הפסל
לצמצם את שטח הבסיס ולכן נוצר הדווש
המטעה כאילו הפועלים לוחמים אחד בשני.
פסל האמהות - בחורה עומדת בגאון ומס-
ביבה ילדים. פסל האבהות - בחור עומד
בגאון ומסביבו ילדים.“

אחרי תצוגה כזאת מגיעים הארבעה לתכ-
לית השיגרתית: „מה טוב שבאתם לארץ
האבות / מיסודו של הקרן הקיימת /
כאן תתקבלו בכבוד / כל עוד בלבבות /
תקוה גדולה להשקיע כאן פועמת. / לקרן
הפיתוח - תן תרומה! / היכל אנשי
הרוח - תן תרומה! קופת מלווה של אגד
- תן תרומה! לבית שימוש בנגב - תן
תרומה! לקרן הקרנות, תן תרומה! לקרן
הקרנות תן תרומה / תן! תן! תן!
תן תרומה / נוץ!“

אחרי שהורו בהצלחה כזאת את הדרך
לתיירים בארץ, מתכוננים ארבעת חברי ה-
רביעיה עצמם להפוך תיירים. הם מכינים
עתה תכנית בלועזית, כדי לנסוע ולהופיע
בעוד חצי שנה באולימפיה בפאריז. תכנית
אחרת, מורכבת מאישים ואנגלית, יציגו
הארבעה בסיום שהם מתכוננים בארצות
הברית.

אמנות

בידור

מדריך לתייר

לפני שבועיים נכנס מאיר וייסגאל, יושב-
ראש ועדת העשור, למועדון התיאטרון בתל-
אביב כדי לחזות בתכנית המוצגת בו. שעה
שכל הצופים התפקעו מצחוק ישב וייסגאל
מרצין וזועף. כעבור דקות מספר קם, עזב
את המקום ברוגז מופגן. התכנית שכה הר-
גיוה את וייסגאל וכה משעשעת את הצופים
בה מדי ערב, היתה סאטירה ביקורתית על
ישראל בשנת העשור, מבוצעת בידי רביעית
המועדון (התיירים באים; סקסט: דן בן-אמון,
פזמונים: חיים חפר, עיבוד מוסיקלי: יוחנן
זראי, בימוי: יוסף מילוא). התכנית, השלי-
שית בתכניות הרביעית, היא ללא ספק גם
המוצלחת שבהן, מעמידה את רביעית ה-
מועדון בשורה הראשונה של להקות ה-
בידור הישראליות.

הארבעה, מורה דרך ממשלתי (שמעון
בר), נהג תיירים (ראובן שפר), תורגמן
לצורך ושלא לצורך (גדעון זינגר), ואחד
מהחברה, ספקן, ציני ומפריע (יעקב בן-
סירה), מצליחים כבר מהרגע הראשון ליצור
מגע הדוק עם מאזיניהם. עונד להם בכך
ההומור הצבאי השחצני של האיש הראוי
ביותר לתואר ההומוריסטן מס' 1 של י-
ראל - דן בן-אמון: „יש פה איזה טוריסט
באולס? אתה שם? אתה לא טוריסט? אז
מה אתה בא לי פה עם חלוצה אמריקאית?
ותוריד את הרגל מהשולחן אם אתה לא
טוריסט!“

ארוחה ישראלית. אחרי שהם מקב-
לים את פני התיירים בשיר המכס „כל
תייר אשר נכנס כאן / כמובן יצא שלם /
הוא השאיר את המכס כאן / אבל לנו
הוא שילם, מובילים הארבעה את התיירים
לסיום קצר בישראל. הם נותנים להם
שיעור קצר בעברית שימושית (Excuse
me, please! = אל תדחוף בבקשה!
You are wrong, Sir! = לא. אתה בעצמך
משוגע! All right = הכל ימינה) מדגי-
מים כיצד נשמע מחזה ישראלי מקורי
באוזני תיירים, מלמדים אותם כיצד להתנהג
במסעדה ישראלית:

„אם נכנסת לאכול באיזו מסעדה / אז
שב בצד ואל תפריע. כאן בעבודה / או
צא החוצה ותשתה בבקשה עסיס לימון /
הרי אתה רואה שהוא קורא את העתון.
/ לא להרגיז את המלצר / לא לשרת אותך
נוצר / אל תתלונן על השירות / כי
הוא חבר בהסתדרות.“

במסעדה מגישים לתיירים את ארוחת
העשור: „מנה ראשונה: לחם ממולא בפיי-
רורי מצות. הלחם מסמל את יגיע הכפיים
והמצות את החירות. יחד הם מסמלים את
החירות שלעלתה לנו. ביגיע כפיים. מנה
שנייה: מרק ירקות ועצם תרנגולת. סמל
לקיבוץ גלויות. העצם מסמלת את הברי-

היא מוכנת!

הודות לשיניה
הלבנות והמוזהרות..

היא משתמשת ב-

תיאדנט

משחת השיניים החדשה

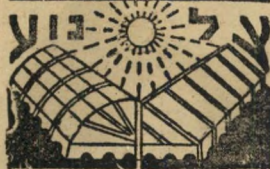
המכילה היינליים (HYGLEAM):

יתר לובן, יתר ברקו

השתתף בחידון תיאדנט -

1000 ל" פרס ראשון

פרסים בכל אריזה

צל-נוע
סוככי שמש, גשם ושמשיות
מחירים נוחים

תל-אביב, רח' הרכבת 50
טל. 5909

יותר קל
עם
אונברסל!

שבוע אחרון לקבלת
כריכות „העולם הזה“

חזקת כרכי „העולם הזה“,
אשר נמסרו על-ידי הקוראים
לכריכה, תטוטיים בשבוע הבא.
שעות החלוקה: 10 עד 1 לפני
הצהריים, 5 עד 7 אחר הצהריים,
בימי ראשון, שני וחמישי.

התיאטרון הקאמרי
פותח שעריו בהצגת
הקיסר ג'ונס

גדולה השמחה עם

גלידת תלמה

העונה המתה

הדררמתיים, אחרי שאנשי ה- חברה קדישא המקומית יצאו לחופ- שה, תלה אלמוני מודעה בלוח המודעות הפנימי של המועצה: "לכבוד מלאך המתה. נא לרחות את ביקורך באזור הדררמתיים עד להודעה חדשה. החברה קדישא נמצאים בחופשה ואין אפשרות לסדר הלחיות".

פרי האדמה והעצים

רמת-גן, אחרי שהחברה לשיחק ירקות התאוננה על מחסור בבתי- קיור לאיסחון תפוחי-אדמה, החכירה לה העיריה את הפארק הלאומי כדי לאחסן בו את תפוחי-האדמה מתחת לעצים.

אות ומופת

כפר-סבא, בטקס חתוקת אות- ההגנה לחברי ההגנה באזור נתניה, השתתפה גם מחלקה של עבריינים צעיר- רים מבית-הסוהר תל-מונ, שצעדה במצעד, אך לא קיבלה את תואר, מאחר שרוב העבריינים רק נולדו בתקופת פעילות ההגנה.

האויב במצולות

רמת-גן, שחתה צעירה בברית- השחיה נגלי-גיה, כשלפתע הרגישה נשיכה ברגלה הקימה צעקות וזרעה גילתה כי הנושך הוא צעיר בן 19, צעקה עליו: "קאניבאל שכמוך", הסגירה אותו לידי המשטרה.

גוף זר

כרמון, ארצות הברית, הובא רובוט יו-ז לבית-חולים אחרי שהתגלה כי- חולת-לב, לא יכול היה להיכנס דרך הפתח בגלל משקל גופו המגיע ל-482 קילו, זכה לקרון פרטי שהותקן במיוחד עבורו.

פילה קפוא

ירושלים, הבחינו שוטרים ביד- בן 11 שחדר לתוך תנות דגים, המחזיק ליד התנות עד שיכוא בעליה כדי לפתחה, הופתעו בהיכנסם פנימה כשלא מצאו את הילד, מצאוהו לבסוף, אחרי חיפוש ממושך, כשהוא חבוי במק- רר הדגים וקופא מקור.

האיש הנכון, בתור הנכון

חיפה, עמד שוטר ממדור הבילוש בתור לאוטובוס הנוסע לדליה, כדי למנוע כייסות במפגן הרקודים, הבחין כי ארגון מוצא מכיסו האחורי, תפס ישיש בן 70 שסחב את ארגונו, התגלה ככיס נודע המבוקש על-ידי המשטרה.

פרוטקציה!

האימי, בהגדלה הראשונה של מפעל ההגדלה הלאומית, זכה בפרס הגדול מנהל מפעל ההגדלה הלאומית.

לכסף יש ריח

תל-אביב, התרגו תושב שכונת- שפירא מן העשן שעלה מבית- מלאכה ליציקת כסף, נכנס לבית-המלא- כה, שפך דלי מים לקערה רותחת ממנה עלה העשן, גרם להתפוצצות כאשר המים הקרים באו במגע עם הכסף הרותח, נפצע באפו ובעיניו.

חרוזים ופרוזה

ירושלים, אחרי שהעיריה פיר- סמה מיכרז לחיבור שיר על הנושא "מה טוב להיות בירושלים" ניגש סטודנט לחבר בתי שיר בעלי מקצב מקביל, געזר בחברתו שישיבה ליד הפסנתר ופרטה עליו עד שעת לילה מאוחרת, הוכה במרצות על-ידי שכניו שהתרגזו מהפרעת שנתם.

אכתקדוקי ארותי

יש רק שני דברים שאינני סובלת אצל ילדי: פניה.

בלונדית אדומת כומתה

זה, אני משערת, מה שמכנים, לעניין.

נערת משבוע

התזמורת הגיעה לאלום האופרה הנאה. ה- נגנים החלו מכונים את כליהם, פועלי-הבמה עמדו הכן, הקהל החל לזרום כשדיבורו השקט של כל זוג מתגבר להמולה הולכת וגדלה. מאחורי הקלעים, בחדר האופרה, עמ- דה נערה שחומה וזקת מאד, השלימה, בי- ידיו ארוכות ורועדות, את איפורה.

היד רעדו כל כך, שעפרון הגבות כמעט נכנס לעינה. יונה לוי תפסה בראי את מב-

טה המרגיע ונוסף הבטחון של מורתה, מיה ארסובא. מיה ניגשה, היטיבה את האיפור, כשהיא אומרת לנערה כמה מלים מעודדות. ברגע שהופיעה על הבמה חלפו פחדיה ועצבנותה של יונה. הצופים שבאו לראות ולהיראות בפאסט, לא יכלו להתעלם מן הנערה הצנומה שרקדה להפליא, ריחפה ב- קלילות על הבמה. היא זכתה עם סיום רי- קודה לתשואות סוערות.

תופעה זו חזרה ונשנתה גם בהצגת פסטיבל הבאטל על במת האופרה. היא חזר- זרת ונשנית עם כל הצגה. פעמיים בשבוע. יונה נרגשת, חרדה ורועדת מאחורי הבמה, אולם עליה היא בטוחה להפליא. ביצוע הסולו שלה של המחזל הערבי במפצת ה- אגוזים — כשהיא מפרפרת בגווה הדק, עושה ערשקות נהדרות בידה העדינות ופניה מלאי ההבעה — הוא אחד היפים ב- תוכנית כולה. יונה בת ה-15, חחיה, נוש- מה, אוכלת וישנה באלט מאד נתגלתה על שפת הים בחיותה בת תשע, רואה בכך רק תמרור קטן בדרכה הארוכה — הבאלט הקלאסי.

על אף ביישנותה הרבה, היא שאפתנית ביותר: "אני רוצה להיות באלרינה גדולה", אומרת היא. כשהיא נמצאת עדיין תחת ה- רשם העז של הופעתה של אלטיה מארי קובה בלונדון פסטיבל בלס, וגאלינה אולנובה בסרט על הבולשוי באלט. לעתים רחוקות מרשה לעצמה יונה לזכזכז לקולנוע עם חברות מן הסטודיה, כדי לראות סרט עצוב מאד. היא אוהבת להיות עצובה ב- סרטים. "אני לא סובלת קומדיות", היא פוסקת בריצנות נוגעת ללב.

(1085/3) נשמעת בחדאי גורא נמרצת. לא מבזבזת זמן, יעני:

"לכן שירצה להתכתב אתי אומר זאת: גובהי 1.60. בלונדית עם עיניים תכלת. הבנים אומרים שאני נחמדה. משרתת ב- צה"ל וחובשת כומתה אדומה. אוהבת חברה ולעשות שמה. מעוניינת בבחור גבוה עם שיער כהה שיהיה בין הגלים 20-22". עמוד גות.

שנעשה שמה

לעשות שמה, היא כנראה הסיסמה אצל הכומתות האדומות. הרי לכן עוד אחד (1085/4). סמל, הפעם. הוא לא אוהב ל- השחיק. לא רוצה לספר על עצמו דברים. מציין רק שהוא צנחן. רוצה לדעת עוד פרטים? כתבי אלי, בתנאי שתהיי כבת 17-19, "נחמדה, בגובה בינוני, אוהבת לעשות שמה". או אולי היית מעדיפה לעשות משהו אחר?

ספשעשרה על אכנות

איפה הייתי? אל תשאלו. אני אומרת לך — הכל השתנה. הכל, את שומעת? נמאס עלי החיים הריקניים והסלונים, בלי תכ- לית ובלו שום דבר. הדבר היחיד שנותן טעם לחיים זה האמנות. אני גורא מתעניינת עכשיו באמנות. דיברתי על זה המון עם גדעון, זה שיש לו דופין מס. 132.69, את יודעת... איציק? אני יודעת מה אתו? איכפת לי בכלל? סתם סנוב אחד. הוא סירב ללכת להבכור.

או גדעון זה חזר מטיל קצר בצרפת הוא כל כך תרבותי אני אומרת לך! היכרתי אותו ברחוב כשרק אחרי מתוך המכונית שלו. לא חשוב... והוא גורא מתעניין בתיאטרון ואומר שראה המון תיאטרון ב- פאריס, פולי ברזר, מסד ארתור ואני בעצמי לא יודעת מה. והוא אומר שכאן בכלל לא יודעים מה זה תיאטרון ושכולם שחים את יודעת לאן, ושהוא לא מרחם על התיאטרון הישראלי המתמוטט. לא ידע- תי שהוא מתמוטט אבל עשיתי את עצמי שכן.

או לפני שבוע הוא קיבל כרטיסים מאבא שלו לאיזו הצגה צרפתית וזלפונה והומין אותי. מאז אני יודעת מה זה תיאטרון. ההצגה היא אני יודעת בד- יוק על מה, אני באמת רוצה ללמוד צר- פתית בברזיק, אבל זה באמת לא חשוב, כי הם אומרים יופי טקסט. שמעתי מישו שאמר את זה על ידי והוא פשוט סתם לי את המלים מהפה. והיתה שם שחקנית כואת בלונדינית אחת שגדעון אומר שהיא קצת כמו קים גובאק אבל אני מוצאת שיש לה דוקא רגליים שמנות, אבל לא חשוב... זה על מנהל אחד ומנהל עוד יותר גדול שמסדר אותה. המון מוסר השכל... נסענו משם לאריאנה עם כל מיני הפסקות בדרך. הוא לא מבזבז זמן. לא, אבל באמת, גם דיברנו. יותר נכון הוא. כשישבנו על-יד השולחן ולא רדדנו, דיברנו שוב על תיאסי רון. אני אומרת לך! הרגשתי את עצמי פתאום יותר מבוגרת וראיתי כמה שהחיים שלי היו עד עכשיו בלי תוכן. מה את מסתכלת ככה? לא מוצא חן בעיניך? גדעון דחאק אומר ששק דווקא גורא נחמד לי ושכפאריס הולכים רק עם שק ושזה גורא שיק. את סתם מקנאה...

אה, כן. הלכנו גם להבכור. זה דחאק לא בצרפתית, באנגלית. אבל לא גורא. אומרים שזה לא טוב, אבל שזה כן טוב. גם הם אומרים טקסט יופי. אפשר להבין כל מלה אם מבינים. ופתאום פשוט גיליתי שיש עולם של אמנות. לקחתי בספרייה המון ספרים של ויקי באום על שחקניות ואהבות שלהן. יש להן חיים גורא מעניינים, זה לא נראה ככה על הבמה, אבל כן גורא סובלות וחיות חיים סוערים, כי בלי זה אי-אפשר להיות שחקנית גדולה. עכשיו שעוברים עלי כל מיני דברים ושאיני מכירה יותר את החיים — אל תעשי את עצמך שאת לא מבינה מה. זאת לא בושה — אני רואה שהחיים הם באמת מתים בלי זה. וזה גם גורא עוזר באמנות. גדעון אמר לי...

בכלל, הכל השתנה. אני הולכת עם גדעון לנשף של ה-14 ביולי, היום שמרי אנטואנט ברחא מהארמון שלה. את זוכרת את הסרט? חבל שסירון פואר הווקן...

ספורט

כדורגל

החתולים באים

ועדת החקירה לחרפת סוקי פירסמה השבוע את מסקנותיה (ראה לקוראים). מזכיר ההתאחדות לכדורגל, מיכאל (מיקה) אל-מוג, ומרכיב הנבחרת אלוף-משנה שמואל סוחר, הודיעו על התפטרותם. לרגע היה נדמה כי סוף-סוף זו משהו בממלכת הכדורגל. היה נדמה כי שליטי הספורט הישראלי יטלו את הענינים בידיהם, יעשו ניתוח חד בגוף המצחין של הכדורגל, יטאטאו את המושחתים ויקימו בנין חדש, בריא מיסודותיו.

ההתאחדות לכדורגל לא התמהמה. יחד עם ההודעות על מסקנות ועדת החקירה ועל התפטרותיו פורסמו ידיעות על המהפכה בהתאחדות הכדורגל: צבי (האיש בעל ה"צלחת") ברים, גזברה בעל העבר המפוקפק של ההתאחדות לכדורגל, ימלא את מקומו של אלמוג כמוזכר ההתאחדות. מנחם הלר, מנהל קבוצת הפועל פתח-תקוה, שהוזהר בזמנו על ניהול רשלני של כספי אגודתו, ושבת-חורו התפרעה בשבת קבוצת הפועל פתח-תקוה, יהפוך לגזבר ההתאחדות. היה זה צעד שדמה בדיוק לצעדו של אותו איכר, שאחרי שראה כי עכברי ביתו מש-חיתים את כרי השמנת, הפקיד על השמנת חתולים כדי שישמרו.

נערי הכרם

יאיר מאדר, כדורגלן כחוש בן 16 וחצי, המושקע כמקשר ימני בקבוצת שמשון מליגה א', כבש השבוע את עולמו. אחרי שבשני מפגשים קודמים, במסגרת משחקי גביע המדינה, נפרדה קבוצתו ללא הכרעה מהתמודדותה עם מכבי פתח-תקוה מהליגה הלאומית, הבקיע מאדר, בדקה ה-32 של המפגש החוזר שנערך השבת ביפו, את שער הפתח-תקואים והנחיל נצחון לקבוצתו.

מאדר, תושב כרם התימנים ובן למשפחה בת תשעה בנים, שיחק עד כה בקבוצת הנוער של שמשון. היה זה לו אך משחקו השלישי בקבוצת הבוגרים. אחרי שבועט את הכדור מ-20 מטר לזוית העליונה של השער, איבד את הכרתו. משהתאושש נישא על כפיים בידי אוהדי קבוצתו. אולם השער שהבקיע לא היה רק נצחונו האישי; היה זה נצחונו של כל קבוצת שמשון.

דרוש: מגרש. הקבוצה הבלתי-תלויה, המורכבת מנוער פרברי תל-אביב, עולה ברמתה משנה לשנה, מגיעה זו השנה השנייה לסיבובים האחרונים של משחקי הגביע, שגם קבוצות ותיקות ועשירות ממנה לא הגיעו אליהם. שמשון היא דוגמא בולטת לאן יכולה קבוצה נלהבת להגיע גם ללא תקציבי ענק, ללא תמיכת מפלגות וללא מענקים לכדורגלנים.

אולם קשה להאמין כי קבוצה זו תוכל להחזיק מעמד ללא מגרש משלה. ליד כרם התימנים, על חורבות מנשיה, משרע אמנם מגרש מתאים לאימוני הקבוצה, אך עיריית תל-אביב נישלה אותם ממנו בכוח. בתכנית העירייה להפוך מגרש זה להמשך הגן העיר רוני השכן, אין ספק שלשמשון, שאינה נהנית גם מעזרת העירייה לארגוני ספורט, זכות מוסרית למגרש זה. הפגנת יכולתה האחרונה של הקבוצה מעלה את הדרישה, כי עיריית תל-אביב העושה כה מעט למען נוער השכונות ולמען הספורט בכלל, תעניק לשמשון דבר ראשוני כמו מגרש לאימונים, העשוי למשוך את נוער השכונות מנורעות הפשע אל כפני הספורט.

צניחה

בנים חורגים

נהגים שנסעו בכביש תל-אביב-נתניה, ביום שישי האחרון, בלמו את מכוניותיהם בבה-לה, ליד הפניה לתל-ברוך. מעל ראשם היו פרושים מצנחים לבנים, שהתקרבו במהירות אל הקרקע. רק משנחתו הצנחנים נוכחו הנהגים כי אין מקום לבהלה. לא היתה זו פלישה מוצנחת כי אם צנחנים אורחיים, לבושים במכנסי חאקי וחולצות תכלת.

חמשה צעירים, חברי מועדון הכומתה האדומה שליד קלוב התעופה הישראלי, הפ-גיאו אותו יום צניחות חופשיות בפני קהל קטן של מוזמנים, על החולות שליד תל-ברוך. ארבעה מהם, שקפצו מתוך מטוס קונסול ושהו באויר מ-3 עד 25 שניות לפני פתיחת מצנחם, היו ירוקים עדיון בספורט הצניחה החופשית, למרות שהיה מאחוריהם עבר של צניחות בחיל-הצנחנים. החמישי,

חיות אני מאשן. דוגמא?

● כי היא טובה מאד

● ממריצה אותי בעבודה

● מפיגה עיפותי

● אני ממליץ עליה

דוגמא

20 סיגריות 400 פר.
עבולות • שווחות

עוד שבעה ימים בלבד להצקות הכריכות
 (ראה מודעה מפורטת בעמוד 14)

ספורט מיוחד להפסקה

נשירת שערות ומניעת קרחות

מאפשר: 1. הפסקה מוחלטת של הנשירה
2. הצמחת שער חדש

אחריות גמורה - במקרה של
אי הצלחה, יוחזר הכסף

רובינס קוסמטיקום

בהנהלת סר א. רובין, ביוקוסמטיקאי סופלם

תל-אביב, רחוב פינסקר 2 - טל. 22128

עמוד האש מעלה עשן

אנשים

משחק המלכים

עם המהפכה האחרונה בעיראק והפיכת ממלכתו של המלך פייצל לרפובליקה, התקרבה להתגשמות נבואתו של מלך לשעבר אחר, המלך פארק, שניבא עם סילוקו מכס הממלכה המצרית: "בעוד זמן ישראו בעולם רק המשיה מלכים: ארבעת מלכי הקלפים ומלך אנגליה". . . . חודש כמעט מלכותית אחרת התפרסמה השבוע בג'ואיש כרוניקל, שבועון יהדות אנגליה: המושל הכללי של גאנה, ציג המלכה אליזבת ב' ארצו של נאקרומה, נשא השבוע צעירה יהודיה מלונדון. לחדתה של אנשי גאנה, הנשואים הם נשואי אהבה לוהטת שבגרה על מכשול רציני יותר מיהדותה של הכלה. ה' עדות: המושל הכללי הוא בן 51, רעייתו הטריה בת 23. . . . סיפור יפה של סופר הבוקר על אותו נושא: "לביקורו של ביגוי בתערוכת העשור בביתן קול ישראל, איננה המורה למלאכה הרצברג ייקרא מעתה בשם הררי, והמורה אריאלי יקרא אריאל, מאותה סיבה". . . . במשפט היועץ המשפטי נגד קצין המשטרה יוסף זינגר, הנאשם במתן עדות שקר, שאל עורך הדין יעקב הניג: "מון את אחד העדים: 'נניח שבא אליך יהודי'. . . . שיסע אותו באמצע כתב עתים יעקב יפר: 'מה זה יהודי?'". . . . אחרי שהתברר כי תמונת הקריין, המוצגת בתערוכת העשור בביתן קול ישראל, איננה תמונת קריין ישראלי אלא קריין רוסי, גילה זוג מקיבוץ משמר העמק תמונה מסר לפת אחת, המוצגת לראווה בתערוכת העשור. הוזה, שראה תמונת ענק של זוג וקנים מתחת לכתובת המבארת כי אלה זוג וקנים מישראל, הנתמכים עלי ידי המדינה, גילה כי זוג הקשישים אינו אלא אל המיסיונר צ'פ' מן ורעיתו, הנראית אגב בתמונה, כשהיא מעיינת בברית החדשה. צ'פמן, מיסיונר מ' אוסטרליה, בילה לפני ארבע שנים במשמר העמק, עבר לאחר מכן לאיטליה. . . . סיפור משעשע היה השבוע בפיו של צלם העתונות לשעבר מוסקס סלומון, שהיה יושב על חוף הכינרת, עומד לפתוח שם בית-מרגוע למתבודדים. יום אחד באו אל מקסים שני גרמנים, שהאחד מהם הוא יצואן ויבואן של דגי גוי. הגרמני ביקש דג גוי מים כינרת, שיוכל להפיצו בעולם כדג תניני. התנאי: הדג חייב להיות קטן, ועם צבעים בגב. מאחר שהגרמני הציע סכומים נכבדים, התייעץ סלומון לתפוס את הדג אך לשוא. לבסוף לקח צאצאים של הדג אמנון הגליל, צבע אותם בצבע שמן וייצעם לגרמני. הגרמני התלהב מאד למראיהם. אף לא בערב הלך האיש לאכול דגים במסעדה בסבריה ושם הגישו לו את אותו הדג למאכל, ללא צבעים כמובן. התלהבותו של הגרמני מדגי התנין פגה מיד.

★ ★ ★

תלאות השחקנים

שבוע של תקלות פקד את הבימה הישראלי והעירייה. התחילה בהן להקת פיקוד הצפון הצבאית, שהחלה במסע הופעות ב' תכנית החדשה: נעלה צפונה. כאשר הופיעה הלהקה לראשונה בפני יחידת אנשי מילואים, הותקנה עבורה במה ארעית. הבמה הייתה בגובה כך, שבמקום הצגה ראו הצופים לפניהם גגותיה: בכל פעם שהשחקנים היו עומדים על חלקה השמאלי של הבמה, היה

שמעון צחור, אחד מטובי הצנחנים בארץ, שייצג את ישראל באליפויות העולם בצניחה במסקבה ובוינה, ניסה אותו יום לשבור את השיא הארצי בצניחה החופשית.

לפני שהוא עצמו חגר את מצנחו, הידק אותו בחבלים פשוטים, כדי למנוע טילטול על-ידי הרוח. בדיק צחור את ארבעת חניכיו, נתן להם הוראות אחרונות. "אל תשכח", אמר לאחד מהם, "תספור עד עשר ורק אחר כך תמשוך בידית לפתיחת המצנח". החניך חיך: "זה יקח אצלי הרבה זמן לספור עד עשר. אני מגמגם".

אחרי שקפצו חניכיו, הנושאים במשותף בהוצאות המטוס המצניחם מעל המטרה, ניגש צחור לבצע את ניסיון שבירת השיא הישראלי.

מגובה של 11400 רגל קפץ צחור, יליד יוגוסלביה בן ה-30, מתוך המטוס. הוא צנח ללא מצנח, בסגנון הצניחה החופשית, כשידיי שפוקות והוא עושה מניירות באויר. רק כאשר עברו 60 שניות של צלילה שיחרר צחור את מצנחו.

הרוח התחזקה (20 קשר) נשאה אותו הרחק מהצלב, אליו היה צריך לצנוח. הוא נפל לתוך מקשת אבטיחים, קיפל את מצנחו וחזר בטרמפ למקום הצניחה. כצידה לדרך קיבל אבטיח מידי שומר המקשה המתפעל. הצניחה המאתיים ומשהו בתולדותיו של צחור הנחילה לו את אליפות ישראל בצניחה חופשית. השיא הקודם, של שרגא טופול, היה 48 שניות שהיה באויר ללא מצנח. השיא העולמי, השייך לרוסים, הוא 183 שניות.

תשובה לחרם. הצניחה אורגנה באמצעים פרימיטיביים למדי. המטוס היה מקולל קל בזמן שנועד להמראה. המצנחים, אוסף מגוון של מצנחים גרמניים, אוסטריים ו' אנגליים, לוקטו מכל מיני מקורות. כאשר רצו הצנחנים להתלבש בחדר ההמתנה ב' שדה התעופה דב בתל-אביב, סילק אותם ה' אחריהם, נעל אותו על משעול. הצנח' נים נאלצו להתלבש בחוץ, כשמסביבם נד' חקים כמה עשרות מעריצים. אולם למרות ה' תנאים הגורעים והרוח התוקה שהפריעה לצניחה, היה המפגן חיוני, לפחות עבור שמעון צחור. היתה זו תשובתו לחרם הבלתי-רשמי, שהוטל עליו על-ידי המוסדות הנוגעים בדבר במדינה. מוסדות אלה, לא רק ששמים מכושלים ואינם עוורים לפיתוח ספורט הצניחה הארצי בארץ, אלא גם וגמנו מלשתף את צחור במשלחת הצניחה החופשית, שנשלחה לפני שבועיים לצרפת.

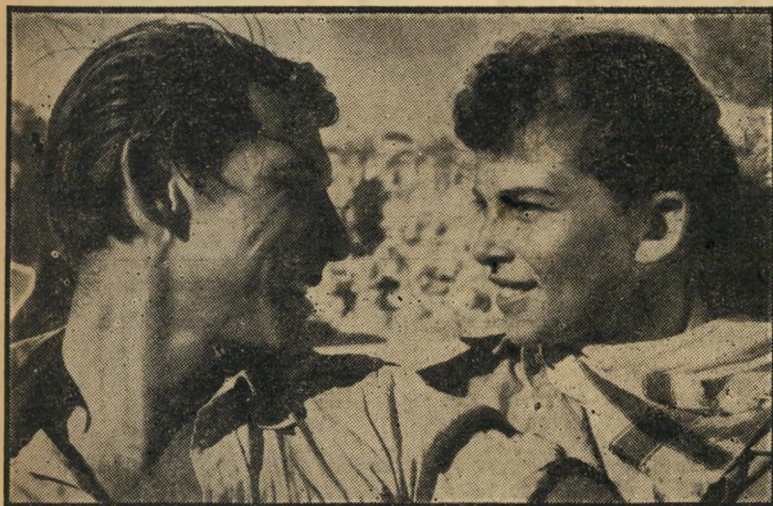
בעוד שלושה שבועות עומדת להיפתח בברטיסלבה שבצ'כיה אליפות העולם בצניחה חופשית. הזמנה להשתתפות באליפות זו נש' תחה למועדון הכומתה האדומה. אולם חוסר תקציב ותומכים עלול למנוע הופעה חשובה של ישראל בתחרות זו.

בישראל ישנם צנחנים העשויים להגיע להישגים נכבדים, ולייצג את המדינה בכ' בוד במיפגנים בינלאומיים — זאת רצה צחור להוכיח במיפגן הצניחה החופשית ש' ערך, וב'23 השניות הנוספות, בהן שהה ללא מצנח באויר, נוסף על 37 השניות שהיו שיאו האישי הקודם.

אמר צחור, אחרי שירד לקרקע: "אם מוצאים תקציב לשלוח מלכת יופי למיאמי, אפשר גם למצוא תקציב לשלוח צנחנים לברטיסלבה. לפני שנה מכרתי את הנוספה שלי והשכרתי חדר כדי לייצג את ישראל במפגן צניחה. השנה אינן לי מה למכור עוד. המדינה, או גוף ציבורי אחר, צריך לשלוח אותנו".

המתנרב נמצע. תמונה קרבתית מתוך סרטו של לארי פריש, עמוד האש, מראה את השחקן הישראלי יצחק שילה (ימין) בתפקיד מפקד חולית הלוחמים בנגב, שאת גורלה וקורות אנשיה מספר הסרט. במרכז נראה לארי מונטיין השחקן האמריקאי, בתפקיד המתנדב היהודי וייס מאמריקה, הנפצע בשעת הפגזה, כשהוא בן, נחמה הנדל — רחל, מטפלת בו.

הפבורן הישראלי. נחמה הנדל ולארי מונטיין, גיבורי הסרט, בסצנת אהבה. צילומיה של נחמה הנדל מראים דמיון בינה לבין השחקנית ההוליוודית המבוגרת קתולין הפבורן. רוב קסעי הסרט כבר צולמו, ויעברו חודשים ספורים עד שהסרט יהיה מוכן להצגה.

(סולמין הגדול) בהן קפה תורכי מאחורי הקלעים. כמה תיירים הוזמנו למקום, כדי לטעום בפעם הראשונה בחייהם קפה תירכי טהור, מבושל בתערובת הייל. אחת התייר' רות טעמה מן הקפה, ביקשה מיד מסולמין: "אולי אפשר לקבל קצת חלב". . . . **מרגוט קלאוזנר,** מנהלת אולפני ההסרטה הישראליים, הוזמנה לפסטיבל הסרטים ה' נערך עתה בברלין. היא לקחה עמה סרט אחי, אשר ייצג את ישראל בפסטיבל זה. היה זה סרטו של חיים חפר, הקטר מ'70414. לפי העתונות הגרמנית התקבל ה' סרט באהרה. אולם לשיא הגיעה הגברת קלאוזנר כאשר הירצתה בפסטיבל הסרטים על הנושא: תולדות הסרט הישראלי. . . .

אדם אחר שהוזמן לפסטיבל סרטים זה הוא במאי הסרטים הישראלי **איוואן לני' ג'אלי.** איוואן, יליד יוגוסלביה, שנה עתה סיים הסרטה סרט דוקומנטרי צבעוני על פסטיבל הריקודים בלילה, הוזמן על-ידי שתי חברות יוגוסלביות להשתתף בפסטיבל סרטים, שיערך בעיר פולה על חוף הים האדריאטי. מטרת נסיעתו של איוואן היא לדון עם חברות יוגוסלביות על ייצור משותף של סרטים, שעלילותיהם מתרחשות בישראל וביוגוסלביה. בדרך זו יפגש איוואן עם חיה הררית ברומא, כדי לדון עמה על שיתופה בסרטים אלה. . . . מיד לאחר שהסתיימו צילומי החוץ בסרטו של **לארי פריש** עמוד האש (ראה תמונות) הוכיח **לארי מונטיין,** השחקן האמריקאי ה' משתתף בסרט, כי למד משהו בעת עבודתו. אחד מתפקידיו של לארי בסרט היה לגיב על צעירה ישראלית, אותה מגלמת **נחמה הנדל.** אחר שסיים את תפקידו, נראה לארי בוחן את הצעירות הישראליות במציאות. תוך שבוע אחד נראה יוצא בחברת שלוש נערות-זוהר ישראליות יפהפיות, של איור כסית-רוזל התל-אביבי.

חלקה הימני מתרומם. בהפסקה שמעו שתיים מבנות הלהקה, **טובה ליבוביץ' ולאיה הופמן,** מזמנים המסודרים ברדיו. הן נכנסו לאחד האהלים כדי להאזין לתכנית, שכחו כי עליהן לחזור לבמה, העסיקו את הגדוד כולו בחיפושים אחריהן. . . . גם אל הקיר, החלה במולד. בשעה שהחל **הזמר שמעון ישראלי** בתזמורת על השיר אודות זמר הבס שאיבד את קולו, חלתה דווקא זמרת האלט של הלהקה, **רחל אטאס,** איבדה את קולה. . . . דקות מספר לפני שגחל את הצלחתו הגדולה בפסטיבל הריקודים בדליה, הכין איש חברות האש **שלמה**

השופט העליון דוד גויטיין, במאמר ביקורת

שפורסם בשבועון הלוונדני ג'ואיש אובורגה, על חנינת שלום רון: "מאות עלובי-חיים נרקבים בבית-הסוהר, משום שהינוכם ואפיים לא העניקו להם את הכוח לעמוד בפני פיתוי, ואין איש במשרד ראש-הממשלה מוכן להמליץ עליהם ושוב שר אינו יועץ לנשוא שאין לשלוח אנשים אלה לבית-הסוהר".

מנחה הוצאת הספרים, "עמ'עובד" משה שרת, על ארנסט בחין המנוח: "הוא נמנה על המדינאים שקנו השכלתם מעיתונים".

הסופר בנימין גלאי, על יוסף ("פשו") מילוא: "ידידי פפו היה לולן לפני שנעשה במאי, כשם שהיה במאי לפני שנעשה פילוסוף".

המשורר האמריקאי האנטרישמי עזרא פאונר, אחרי שוחרר מבית חולירוח בארצות-הברית וחזר לאיטליה: "מימי לא שוחררתי ממוסד לחולירוח. כאשר יצאתי מבית-החולים נמצאתי באמריקה. ואמריקה כולה בית חולירוח היא".

פסוקי השבוע

• **ח"כ חרות שמשון יוניצ'מן,** על המשבר הממשלתי: "מלה אחת בלבד מאחדת את כל האופוזיציה — המילה".

• **המבקר הספרותי דב בר מלכין,** על הצגת הבכור: "זה לא משה רבנו, אלא משה רב'אלופנו".

• **שר הפנים ישראל ברייהודה:** "היות שאינני דתי, הרי ברגע שאני אומר שמה דיברתי זו אמת, מובן מאליו שזו אמת, כי אינני יכול להישבע על כך".

• **הסופר חיים הזז,** על הצהרותיו הספרותיות של ראש הממשלה: "לא בכוח סיפורי של טולסטוי והאפולוגיה של סוקראטס עלת הנוער לארץ-ישראל, אלא בכוח שירתו של ביאליק ובכוח הספרות העברית. של הימים ההם".

• **המשורר שלמה סקולסקי,** בועידת המורים: "החניון ל'חברה' ול'חברמניות' הולין את הדור הצעיר מצינות לבנציות".

תשבץ העולם הזה 1085

9	8	7		6	5	4	3	2	1
		14			13		12	11	10
	19		18	17		16		15	
		24			23	22			21
28			27				26		25
	33			32			31	30	29
		38			37		36		35
	43	42				41		40	39
47			46				45	44	
				52	51		50		49
	58			57	56	55		54	53
			60						59

מאוזן; 1. בעל
כיפה; 4. היושב
בבוותיקן; 10. חול
המדבר; 11. כלי;
13. כיתה דתית;
14. כליל; 15.
העברת
בטלגרף; 17. עני;
19. זקן; 20. אפ-
שר להוביל
הסוס אליה. אך
אי אפשר להכ-
ריחו לשתות מ-
מנה; 22. עזה;
25. נזכר לעיל;
26. הקצין הווטר
ביותר; 27. עורך
הארץ; 30. פא-
ראזיט; 32. נהר
במרום אירופה;
33. עוני; 34. בד-
חן; 36. מגש;

7. קיים; 8. חלק של הממלכה המא-
חדת; 9. צייר הולנדי; 12. גר; 15.
יווני בזמן מלחמה; 16. דובינר עומד
בראשה; 18. משחק; 21. הברה היד-
צרת שמות עצם; 23. איננו אוכל;
24. מלת קריאה; 26. ציפור; 28.
מידת נפש; 29. בירה צפונית; 31.
האניה שטבעה בנמל חיפה; 32. גהר
מרחבי; 35. על-פני המים; 37. בכל
גג; 38. הרבה מאד; 40. מערב;
41. כפה; 43. נישא; 45. עור; 46.
דוחה; 47. אחת האממות; 49. הת-
קוממות; 52. אל . . ולא מטר!;
54. בן נח; 56. עני; 58. בן יעקב.

37. מקום הזנת העדר; 39. שר המס-
חר והתעשייה; 41. ראש ממשלה ל-
שעבר; 42. טעם שכיח של שקד;
44. תלמה מיצרת אותו; 46. יהודי
לשעבר; 48. ישן; 50. לעתים הוא
מוליד עכבר; 51. מלט; 53. הפריגי-
דר דוחק את רגליו; 55. מצבה;
57. המלה השקויה בעשרת הדיברות;
58. לא גס; 59. ישוב בדרום; 60.
חברת תעופה בינלאומית.

מאונך: 1. דליל; 2. היטל; 3. היא הניחה לאחרונה מסילה לבאר-שבע; 5. כלי קטן; 6. חותן משה;

כתות לבוגרי חמישית וששית תיכון

קורס מרוכז למבוגרים באוגוסט

קולנוע

סרטים

שלושה בקרב

כפירי אריות (תל־אביב, תל־אביב : ארצות־הברית) הוא סרט שגישת הצופה ה־ישראלי אליו נמדדת לאור שתי עובדות. אחת: כמעט כל צופה קרא את ספרו של אייזיק שוא, עליו מושתת הסרט, עודר ממלא השוואה בין היצירה הספרותית ל־יצירה הקולנועית. מאחר שכמעט טרם קרה כי בהשוואה מעין זו, בין יצירה ספרותית לגירסתה המוסרסת, יצא הקולנוע כשידו על העליונה, סובל הסרט כפירי אריות בהכרח מהעצמתו מול הספר.

העובדה השניה: כמעט כל צופה ישראלי קרא כבר את 'דיעותיהם של מבקרי הקול' נוע בישראל, כיצד הם חושבים שהיה צריך לייצר את הסרט, לנוכח הבעיה הגרמנית המועלית בו. רק צופה המשוחרר מהשפ-

ברייט ובראנדז ב"כפירי אריות"
פקודות-קרב בטון של לחישות אהבה

עות קדומות אלה, יוכל למדוד את הסרט באובייקטיביות — ולהגיע למסקנה כי כפי־
רי אריות הוא סרט טוב. אין הוא אמנם
יצירת מופת, אולם הוא סרט טוב.

שְׁלוֹם דָּרָךְ מִלְחָמָה. כִּפְרֵי אֲרִוֹת
מִסָּבָה לִנְתֵּן וּלְתָרֵךְ אֶת מִלְחָמָה מִצִּדָּה ה־
אֲנוּשִׁי. כֹּאשֶׁר מִתְחִלָּה מִלְחַמַת הָעוֹלָם ה־
שְׁנִיָּה. מִתְחִלּוֹת הַדִּירָקָם גַּם שְׁלוֹם עֲלִילוֹת
שׁוֹנוֹת, בְּמִרְכּוֹן עֲזוּמָה שְׁלוֹשָׁה טִיפּוּסִים.
יִתְכֵּן הַטִּיפּוּסִים הַמְעוֹצָבִים כִּסְרֵט אֵינֶם
מִהֵמִים אֲבוֹת־טִיפּוּס לְדִמּוּיוֹת אוֹתָן הֵם מִגִּל־
מִיָּם. יִתְכֵּן שֶׁהֵחִיל הֶגְרָמָנִי אֵינוֹ אִפְּסִי
לְחִלָּה הֶגְרָמָנִי שֶׁרִי מִלְחַמַת הָעוֹלָם הַשְּׁנִיָּה,
וְהֵחִיל הַדִּמּוּי־אֲמֵרִיקָא אֵינוֹ בְּדוּקֵי הַטִּיפּוּס
שֶׁנֶּהָלַךְ בִּשְׁרוּתֹת צָבָא אֲרִצּוֹת־הֶבְרִית.

אולם תהיה זו אך שטות לדווש מצריני
הרטס שעילו על הבר סמלים לאומיים,
אשר יספקו את כל הדרישות. העלו על
הבר בני־אדם, באמצעותם הם מביאים
בעיות המלחמה בפני הצופה, ולא סמלים.
כריסטיאן דיסטל (מלרן בראנרו) הוא
טיפוס חלל גרמני, שאינו תואם בדיוק את
הדמות שהצטייר בהיובל האחרון. הוא רב
שני עדין־נפש, פציפיסט בעמקי נפשו. ב־
קרב הוא מחלל פקודות בטון של לחישה
אהבה. הוא יוצא למלחמה, משום שהוא
סבור כי באמצעותה יושכן השלום בעולם.
כשהוא מגלה את חזונו הנאיבי, הוא פוקח
את עיניו ומגיע לראש הגובל בסירוף.
בראנו מלמל תפסידו זה באמונה.

סוף מתקתק. מהעבר השני של ה-
מיתרס עומדים שני חיילים אמריקאים. ה-
אחה, מייק (רין מרטין), איש הבוהימה של

ברודביי, הוא התגלמות של אפס. הוא מש-
תמש, מוג'לב. הדבר היחיד העומד לזכותו
הוא ישרו האנושי. לידו ניצב הנומ אקרמן
(מונטגומרי קליפט), ובן יהודי בחנות כלבי,
כפוף קומה וכחוש, חסר כטחון אך בעל
רגש מפותח של כבוד עצמי. תאונת הדרכים
אשר אירעה למונטגומרי קליפט לפני ש-
תים, ואשר שינתה את את תוי פניו השח-
צנים והן את קומתו התמירה, הכשריה
אותו, יחד עם כשרון המשחק הרב שלו,
לעצב טיפוס בלתי נשכח.

כל אחד מהשלושה נוטל את בעייתו עמו, בצאתו למלחמה. כל אחד עוזב אחריו אתרובו או אשה, חיים אורזיים שלהם. ה' גרמני עתיד למלחמה משום שהוא מאמין שהיא תהיה לשנות את פני העולם. בצורה זו או אחרת. ה'יהודי הולך למלחמה משום שהוא צריך ללכת. האמריקאי ה'נוצרי הולך אליה משום שמכריחים אותו. רק בסוף הסרט, כשמותו של כל אחד מהשלושה נחשפת עד חום בפני הצופה, נפגשים הם. הסיום המתקתק, בו נהרג הגרמני דחקא ברעג בו הוא חוזר כאילו בשווא, פוגם ברמתו של הסרט.

אי-אפשר שלא להזכיר גם את זמניות
שלוש הנשים הראשיות המופיעות בסרט.
בולטת מכולן היא הופעתה של מי ברייט
השחדית, בתפקיד הגרמניה.

אם אין יוצאים מתוך ההנחה שחסר צריך לספק את רגש הנקמות כלפי הנאצים, אין ספק שכפר אריות משיג את מטרות: הוא מבין את הצופה ליד המסקנה, שמלחמה אינה רק ענין של גנרלים וגורלים, אלא נחרץ רק בחדרי המלחמה של המטות האויבים. היא בראש וראשונה ענינה של מיליוני בניאנוש, המשתתפים בה וסולדים ממנה.

מכונת בלי אלחוט

המשטרה באה לפגישה (תכלת, תל-אביב; ארצות-הברית) הוא סרט מקצועי הקשוי להביא תועלת רבה לקציני משטרת ישראל. הוא יכול להמשיח לעיניהם, בצורה הטובה ביותר, את הטענה המושמעת באזיניהם זה זמן רב ללא כל תגובה: כל משטרה הגונה יעילה מבוססת בעיקר על דשט מודיעיני בקרב העולם התחמוין.

הסרט מבוסס על סיפור שאירע במציאות. אד גלאבר (ג'ורג' נאדר) היה שומר רובע מתחיל בבוסטון, שעה שאד פלוריאה (טוני קרטיס) היה גנב מתחיל. תאונה שאירעה לגנב הירוק בעת תפיסתו בידי השומר הירוק, הוציאה אותו לכל חיי מועד ההורים, קשרה קשר הדוק בין השניים.

השטור הירוק הפך לקצין משטרה ומומחה והגנב הקטן שודד מדופלם. שהתמחה בעיר ברתמיות המיורים. אולם גלאכר, שהיה הגויש נקיפת מצפון על אשר עזר ללפד ליהאנירוז למסלול חיים בבתנים סדורים. בזמנים שפלוריא בילה מחזק לבחלי בית הסוהרה, היה גם מודיע קבוע של גלאכר. לבסוף הגיע גלאכר למה שהגיע הקצין שטינברנצטל. האשימו אותו בהפרזה בהתרועעות עם אנשי העולם החתחתון ובי הפקת מפתח ההגנה מכך. אלא שבבוטסון לא פירסם מפתח המשטרה כתבות השמטה בעתו גים על פיקודו. גלאכר החזיר לתפקידו הצ'ליח לגלות במצעי שוד של שנים וחצי מיליון דולר, ולהוכיח כי קצין משטרה ללא מידעיו, כמוהו כמוכנית שיטור אלא אלחוט.

תדריך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי
הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

● **יידות קביריה** (צפון, תל-אביב) — שבוע אחרון להפגנת-המשחק המשכונת של ג'ולייטה מסינה, בתפקיד הפרוצה המת-גוננת באופטימיזם מול עולם אכזרי.

● **החברים העליונים** (ירון, תל-
אביב) — גירי לואיס ודין מרסין, בסאטירה
מבדחת על מערבוני הוליבוד.

● **הפאריסאית** (פאר, חיפה) — ברי ג'ט בארדו משתוללת, בסרט המפרט את הסיבות שהביאו לסלידת העם הצרפתי מראשי-ממשלתו המתחלפים.

● **האויב במצודות** (אורנע, ירו' שלים) — משחק פוקר רצחני, בין מפקד משחתת אמריקאית למפקד צוללת גרמנית. קורט יורגנס, רוברט מיצ'ם.

● **כפירי אריות** (תל־אביב, חל־אביב) — ראה לעיל.

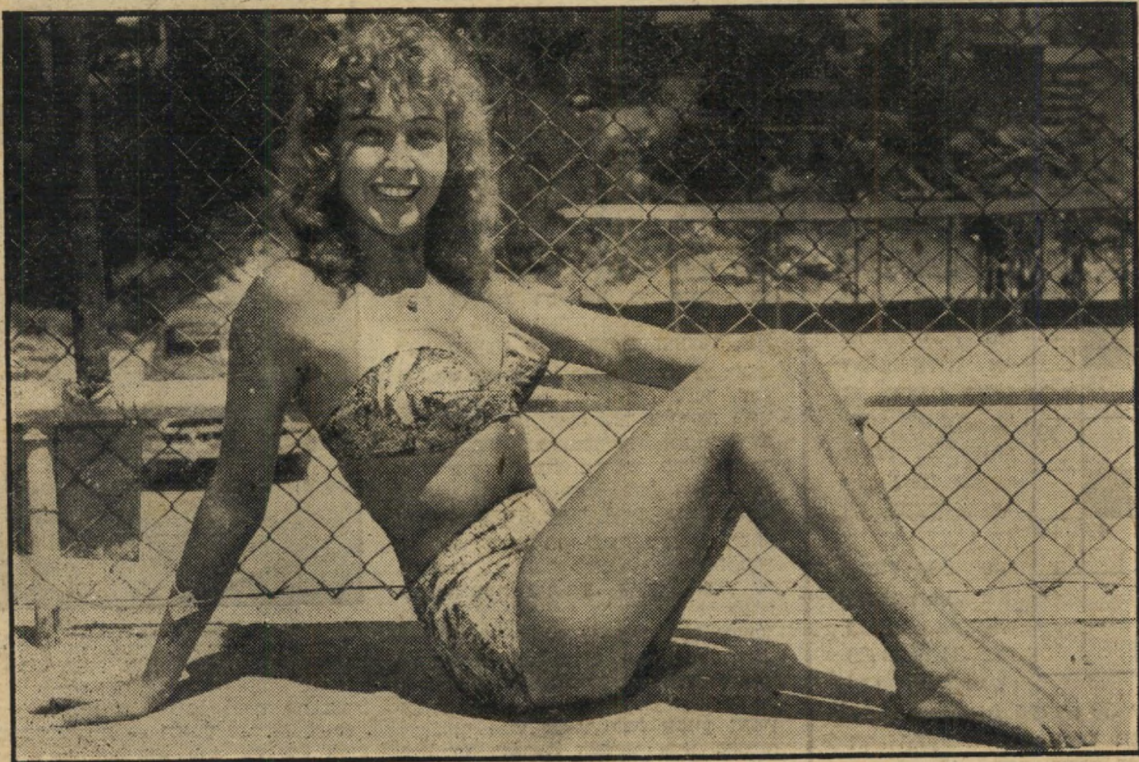
סידרת מועמדות עשירית

השבוע נכנס למערכת צלם טרי ביזיה אירופי, השוהה בארץ. הוא ראה את תצלומי המועמדות לתחרות "מלכת המים 1958" של "העולם הזה", ובה התפעל מן הבחורות שהחליט להתעניין בהן מקרוב יותר — באופן מקצועי, כי צלם טלבוויזיה. "בחורות אלו הן התעמולה הטובה ביותר למדינה שלנו", הצהיר. הוא בחר כמה מן המועמדות, ראיון אותן בכי תן, וערך סידרת תצלומים. הפרט יוצג בתחנות הטלבוויזיה שאיתן הוא משרת. זוהי רק הזדמנות קטנה מן ההר הרב אשר מיבצע זה מעורר. הניחויים הולכים ומתי רבים: "מי תזכה ככתר המלכה בת'?" את התשובה יתן הקהל שיבחר את המלכה בנשף הסיום.

רות מורגנשטרן

נושאת שם שהתפרסם בספרו של הרמן ווק, מרגיזי מורנינגסטאר. היא נולדה לפני 20 שנה בארץ, גרה בתל אביב. היא עברה קורס דורשני לעובדי מעבדות, וכיום היא עוסקת במקצוע זה כלאבורנטית כימית.

אליס בינדפילד

הינה צברית ילידת תל אביב, בת 17, הלומדת עדיין בבית ספר תיכון. היא עוסקת בשחייה ובי אתלטיקה קלה, הינה חברה, נוי סף לזאת, בחוג דרמטי לאמנות הקולנוע. שתי חובביותיה העיי קריית מישחק ושחיה. שערה בלונדי עיניה חומות ירוקות.

שושנה סגל

הינה תושבת הרצליה, בת 18. היא נולדה ברוסניה, עלתה ארצה בהיותה בת שלוש. סיימה בית ספר תיכון מתכוננת להיות רקדנית באלס. עוסקת בהתמדה בהתעמלות, בזמנה הפנוי.

שאלון מועמדות

את השאלון הזה זכאית לניקא המועמדות עצמה, וכן כל אדם אחר המעוניין להמיר דף על מועמדות, המתאמה לדעתו לתחרות.

השם:

מצב משפחתי:

הכתובת המלאה:

שנת הלידה:

מקום הלידה:

שנת העלייה:

גובה:

צבע שיער:

צבע עיניים:

השכלה קודמת:

ידיעת שפות:

ספורט (לציין איזה):

מקצוע או שטח לימודים:

מקום העבודה או הלימודים:

האם המועמדת היתה או הנה חברה בתנועת נוער, תנועה קיבוצית, ארגון ספורט, להקה אמנותית או כל אגוד אחר:

פרט איזה ומתי:

חובבויות:

אם אחד הפריטים אינו חל על המועמדת, אל תמלא אותו. יש לצרף לשאלון זה את תולדות החיים של המועמדת, ענ כמה שהן ידועות למלא שאלון זה.

נא לשלוח את השאלון הממולא בצירוף החומר למערכת העולם הזה, ת.ד. 136, תל אביב, ולציין על המעטפה "מלכת המים 1958".

נא להדביק את תמונת המועמדת כאן.